



Ὁ διδάσκαλος ἀνοίγει τὸ βιβλίον του καὶ ἡ κυρὰ Χῆνα τεντόνει τὸν λαιμόν της.

(Ἰδὲ σελ. 70)

ΜΕΤΑ ΤΕΣΣΑΡΑΣ ΜΗΝΑΣ

Α'

Πόσις ἀγαπᾷ τὰ ταξείδια;

Ὅποιος τ' ἀγαπᾷ ἄς ἔλθῃ μαζί μου. Θὰ κάμῃ ἐν ταξείδει, ἀλλὰ χωρὶς νὰ φορτώσῃ τὰ μπαουλά του εἰς τὴν βέχην κανενὸς μανιάτου, χωρὶς νὰ καταβῇ ἕως εἰς τὴν πρόκυμαίαν τοῦ Πειραιῶς, χωρὶς νὰ ἔμδῃ εἰς βάρκαν, χωρὶς νὰ ἐπιβιβασθῇ εἰς τὸ ἀτμόπλοιο ἐν μέσῳ τρομερᾶς συγχύσεως φωνῶν ἐπιβατῶν, λεμβούχων, ὁσμῆς πίστεως καὶ σχοινίων, χωρὶς, ἀκουμβημένος εἰς τὸ παραπέτον, νὰ κινή τὸ λευκὸν του μανδύλιον καὶ νὰ βλέπῃ ἐν ἄλλο ἀπ' ἔξω μακρὰν . . . ἔλονεν μακρύτερα . . . κινούμενον μετὰ συγκινήσεως ὡς νὰ τοῦ φωνάζῃ: «ὦρα καλὴ! Κατεύδιον! Καλὴν ἐντάμωσιν!»), χωρὶς νὰ περιπατῇ ἐπὶ τοῦ καταστρώματος μελαγχολικός, ἐνῶ τὸ ἀτμόπλοιο ἀφίνει καπνὸν ὀπίσω του καὶ σχίζει ἀφρισμένα τὰ κύματα.

Ὁ! ἔχ' ἔποιοις ἔλθῃ νὰ ταξιδεύσῃ μαζί μου, δὲν θὰ κάμῃ τίποτε ἀπὸ αὐτά, θὰ ταξιδεύσῃ δίχως νὰ κινήθῃ ἀπὸ τὴν θέσιν του. Ἀλλὰ με μίαν συμφωνίαν: Ἀφοῦ κάμω τόσας εὐκολίας εἰς τὸν μικρὸν συγταξιδιώτην μου, νὰ μεθ' κάμῃ καὶ αὐτὸς μίαν χάριν. Νὰ φαντασθῇ ὅτι δὲν εἴμεθα εἰς τὸν Μάϊον,

τὸν μῆνα τῶν κερασιῶν, ἀλλ' εἰς τὸν Αὐγούστον, τὸν μῆνα τῶν σταφυλιῶν καὶ τῶν διακοπῶν.

Τί λέγεις, μικρὲ μου φίλε; Σύμφωνος; Δὸς μου τὸ χέρι σου λοιπόν, καὶ: ὦρα μας καλὴ!

Β'

Ἐφθάσαμεν εἰς τὴν Θράκην. Τὸ βλέπεις ἐκεῖνο τὸ μικρὸ χωριό, ποῦ φαίνεται ὡς ἂν σκαρφαλωμένο ἐπάνω εἰς τὸν λόφον; ἐν ἐπηγίναμεν μετὰ τὰ πόδια μας, καὶ ὄχι μετὰ τὴν φαντασίαν μας, θ' ἀνεβαίνομεν ἐκεῖνον ἐκεῖ τὸν πλατὺν δρόμον, ποῦ εἶνε κάταστρος ἀπὸ τὴν σκόνιν, ἀλλ' ἡμεῖς εἰμποροῦμεν, νὰ περῶμεν καὶ μέσα ἀπὸ τ' ἀμπέλια χωρὶς νὰ μᾶς συλλάθῃ κανεὶς ἀγροφύλαξ.

Ἐξεύρεις ποῖον εἶνε τὸ πέτρινον ἐκεῖνο κτίριον, τὸ μεγαλειότερον ἀπὸ ὅλα, ποῦ ἀσπρίζει ἀσβεστωμένον; εἶνε ἡ ἐκκλησία τοῦ χωριοῦ, καὶ μέσα εἰς τὸν περίβολον, πλησίον τῆς μουριάς, ποῦ ἐξαπλῶνα τὸ μεσημέρι δροσερὰν σκιάν, εἶνε τὸ σχολεῖον τοῦ χωριοῦ. Ἴδου ἐφθάσαμεν τὰ σπήτια, μικρὰ χαμόσπητα, εἶνε σκόρπια, τὸ ἓνα ἐδῶ, τὸ ἄλλο ἐκεῖ· κῦττα εἰς ὅλα τὰ παράθυρα, ἐπάνω εἰς μικρὰ σανίδια, πρασινίζει μέσα εἰς τὰς γάστρας ὁ βασιλικὸς· πετεινοί, κότες, πουλάκια, τρέχουσι εἰς τοὺς δρόμους καὶ σκαλιζοῦσι

μέ τὸ ρόμφος των τὸ χῶμα· παρέκει εἰς κἀτι νερὰ τσαλαδουστῶν πάπιας· ἀπὸ κάποιου μανδρὶ καμωμένον μὲ κρινάρι ἀκούεται τὸ γούρτσ! γούρτσ! ἐνδὸς χοίρου· ἀπὸ τὴν θυρίδα μιᾶς φάντης κύπτει τὴν σοβαράν του κεφαλὴν καὶ περᾶ τὸ ρύγχος του ἐν βῆδι· ζωηρός, ἐλεύθερος εἰς ἀνοικτὴν μάνδραν κυλλεται καὶ ἀγγαρίζει εἰς ὄνος. Τὸ χωριὸ εἶνε ἡσυχον, πολλὸ ἡσυχον· μόνον μερικαὶ γυναῖκες σκουπίζουσι τὸν ἐμπρός τῆς θύρας των δρόμον. Εἶνε Κυριακὴ πρωὶ καὶ ὅλοι εἶνε εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

Γ'

Ντάγκα-ντούγκ! ντάγκα-ντούγκ! ντάγκα-ντούγκ!
ντάγκα-ντούγκ!

Τὸ σήμαντρον σημαίνει· εὐγῆκαν τὰ ἅγια· ἔπειτα ἀπὸ ὀλίγην ὥραν ἐτελείωσεν ἡ λειτουργία· ἀπόλυσεν ἡ ἐκκλησία. Οἱ λάοικοι, ἀφοῦ ἀσπάζονται μὲ εὐλάβειαν τὴν εἰκόνα καὶ κάμνουσι τὸν σταυρὸν των, βγαίνουν ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν καὶ φοροῦν τὸ φέσι των. Ἄλλὰ δὲν πηγαίνουν εἰς τὸ σπήτι των, ἢ εἰς τὸ καφενεῖον, ὅπως τὰς ἄλλας Κυριακάς. Αἱ δύο θύραι τοῦ σχολείου εἶνε ἀνοικταὶ ὡς νὰ τοῖς λέγουσι: Ὅριστε, ἐμβαθε! Καὶ ἐμβαδίνουν ὅλοι. Μερικοὶ κάθηνται εἰς τὰ τελευταία θρανία, μερικοὶ εἰς ψάθινα σκαμνία τὰ ὅποια ἔφεραν ἀπὸ ἐν μαγαζίσσον· ἕνας θέλει νὰ κάμη τσιγάρον, ἀλλὰ ἕνας ἄλλος τοῦ δεικνύει μὲ τὸ δάκτυλόν του, γραμμέμον εἰς τὸν τοῖχον ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὸ σχολεῖον τὸ κάπνισμα, καὶ βάλλει ὀργήγῳρα τὴν καπνοσακούλάν του εἰς τὸν κόρπον του. Ὅλοι φοροῦν σαλθάρι πάνινον, ἀντερὶ, ζωνάρι μάλινον, φέσι, κουντούραϊς· ὅλοι εἶνε ἀπλοῖκοι καὶ καλοὶ ἄνθρωποι καὶ οἱ ρόζοι ποὺ ἔχουσι εἰς τὰς ἐργατικὰς των χεῖρας δεικνύουσι πόσον τιμιῶς καὶ μὲ πόσον κόπον καὶ μὲ πόσον ἰδρώτα κερδίζουν τὸ ψυμὲ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν παιδιῶν των, καὶ ὅτι διὰ νὰ τὸ κατορθώσουσι τοῦτο καὶ σκάπτουσι, καὶ σπείρουσι, καὶ θερίζουσι, καὶ ἀλωνίζουσι, καὶ κλαδεύουσι, καὶ τρυγοῦσι.

Δ'

Ἄλλὰ τί θέλουσι ὅλοι ἐκεῖνοι εἰς τὸ σχολεῖον Κυριακὴν ἡμέραν; Διατί ἦλθαν καὶ οἱ μαθηταὶ καὶ αἱ μαθήτριά; — Διότι τὸ σχολεῖον τοῦ χωριοῦ, ὡς αἱ καταλήξει τῶν δικαταλήκτων ἐπιθέτων, χρησιμεύει καὶ διὰ τὰ δύο γένη: καὶ διὰ τὸ ἀρσενικὸν καὶ διὰ τὸ θηλυκὸν — διατί ἦλθαν καὶ οἱ μαθηταὶ καὶ αἱ μαθήτριά; μὲ τὰ ἑορτερά των βαμβακερὰ φορέματα καὶ ἐκάθηνται εἰς τὰ ἐμπρόσθια θρανία;

Διότι τοὺς ἐπροσκάλεσεν ὁ διδάσκαλος καὶ τοὺς μεγάλους καὶ τοὺς μικρούς. Ἔχει νὰ τοὺς εἴπῃ κἀτι τι. Ἄς καθίσωμεν καὶ ἡμεῖς, μικρὲ μου συνταξιδιώτα, εἰς κανὲν θρανίον, δεῦχος κανεῖς νὰ μᾶς ἰδῆ, νὰ ἰδοῦμεν τί θὰ συμβῇ.

Οἱ μικροὶ καὶ αἱ μικραὶ συνομιλοῦν, θορυβοῦν, εἶνε ἀνήσυχοι, διότι βλέπουσι ὅτι ὁ διδάσκαλος δὲν εἶνε ἐκεῖ. Οἱ μεγάλοι παρατηροῦν τὸ σχολεῖον, θυμοῦνται τὰ παιδικὰ των χρόνια ὅταν ἦσαν καὶ αὐτοὶ τόσα δὲ ζαγάρια σὰν ἐκεῖνα ἐκεῖ ἐμπρός, ποὺ δὲν εἰμποροῦν νὰ ἡσυχάσουσι.

— Μπαρίμπα—Στάθη, λέγει ἕνας, στρέφωσι τὰ βλέμματά του καὶ ἐξετάζωσι μὲ προσοχὴν καὶ τοὺς τέσσαρας τοῖχους τοῦ σχολείου, ἂν δὲν μᾶς τὰ χαλάσῃ ἐφέτος καμμιὰ βροχὴ τὰ σταφύλια καὶ τρυγήσωμε σὲ λίγο μὲ καλὸ, νὰ κάμωμε κἀτι τι γιὰ τὸ σχολεῖον.

— Καλὰ λές, Νταῖθ Θωμά, κἀτι νὰ κάμωμε.
Σούτι! σούτι! ἄς παύσουσι αἱ συνομιλίας! ἐμέθηνεν ὁ διδάσκαλος μὲ τοὺς παπάδες.

Ε'

Οἱ μαθηταὶ σηκώνονται· οἱ μεγάλοι προσηκόνονται τοὺς παπάδες· κατόπιν ἀπὸ τὸν διδάσκαλον ἐρχεται μὲ καμὰρι ἕνας μαθητὴς κρατῶν μικρὸν δέμα εἰς τὰς χεῖράς του. Τί νὰ εἶνε; δι' αὐτὸ τοὺς ἐπροσκάλεσε; ἐκεῖ μέσα εἶνε τὸ κρυφόν; καὶ ὅλοι οἱ ὀφθαλμοὶ καρφόνονται εἰς ἐκεῖνο τὸ δεματάκι, ὡς νὰ προσπαθοῦν νὰ τρυπήσουσι μὲ τὸ βλέμμα των τὸ χαρτί διὰ νὰ ἰδοῦν τί περιέχει.

Ὁ διδάσκαλος — νέος ἕως εἴκοσι πέντε ἐτῶν — ἀναβαίνει εἰς τὴν ἔδραν, παίρνει καὶ τὸ δεματάκι πλησίον του καὶ λέγει:

Σ'

« Σᾶς ἐπροσκάλεσα σήμερον νὰ ἔλθετε ἐδῶ, διότι ἔχω νὰ σᾶς δεῖξω κἀτι τι τὸ ὁποῖον θὰ σᾶς εὐχαριστήσῃ. Ἐνα μῆνα κ' ἐδῶ πρὶν νὰ γείνουσι αἱ ἐξετάσεις ἔλαβα ἕνα γράμμα ἀπὸ τὰς Ἀθήνας καὶ μοῦ ἔλεγε νὰ γράψω τὰ ὀνόματα τῶν πτωχῶν παιδιῶν ποὺ ἐπῆραν ἄριστα εἰς τὰς ἐξετάσεις, διὰ νὰ τοὺς στείλουν κἀτι βιβλία· ἐγὼ ἔγραψα τὰ ὀνόματα καὶ τῶν τριῶν παιδιῶν ποὺ ἐπῆραν ἄριστα, διότι καὶ τὰ τρία ἦσαν πτωχά, ὅπως καὶ ὅλα τοῦ χωριοῦ μας· ὁ κύριος δήμαρχος θὰ τὸ θυμᾶται· ἔβαλε τὴν ὑπογραφήν του εἰς τὸ γράμμα ποὺ ἔστειλα· ἐγὼ τὸ εἶχα περὶ λησμονήσει, ἀλλὰ χθὲς τὸ ἀπομνηστέρον παίρνω αὐτὸ τὸ γράμμα (ἔδειξε ἐν διπλωμένον χαρτίον) μαζὶ μὲ αὐτὸ τὸ δεματάκι· εἶνε τὰ βιβλία ποὺ στέλλουσι ἀπὸ τὰς Ἀθήνας διὰ τὰ παιδιὰ ποὺ ἐπῆραν ἄριστα. »

Ζ'

Ψιθυρισμοὶ ὑπεδέχθησαν τοὺς λόγους αὐτοῦ τοῦ διδασκάλου· ὅλοι αἱ κεφαλαὶ ἐστράφησαν πρὸς τὰ τρία εὐτυχημένα παιδιὰ· αὐτὰ δὲ ἐγυροῦσαν ἀπ' ἐδῶ, ἐγυροῦσαν ἀπ' ἐκεῖ, ὡς νὰ μὴ τὰ ἀφῆνε νὰ ἡσυχάσουσι ἢ πολλὴν χαρὰ των:

Ὁ διδάσκαλος ἐξηκολούθησε.

« Καὶ μὴ νομίσητε ὅτι τὰ βιβλία αὐτὰ εἶνε ἀπὸ ταῖς

συνειθισμέναις φυλλάδαϊς· εἶνε ἡ « Διάπλασις τῶν Παιδῶν »! Καὶ ξεύρετε τί εἶνε ἡ « Διάπλασις τῶν Παιδῶν »; μίᾳ ἑσπμερίδα γιὰ παιδιὰ ποὺ τὴν διαβάξουσι καὶ οἱ γέροι. Χιλιάδες παιδιὰ εἶνε συνδρομηταὶ εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου ποὺ εἶνε Ἑλληνες. Ἐνας εἶπε μὴν ἡμέρα. — Καὶ τὰ πτωχόπουλα δὲν εἶνε κρῖμα νὰ μὴν ἔχουσι κ' αὐτὰ « Διάπλασις »; τάχα ὅσα παιδιὰ ἔχουσι δὲν εἰμποροῦν νὰ δίδουσι κἀτι τι γιὰ νὰ στέλλουσι καὶ σὲ μερικὰ πτωχὰ τὴν « Διάπλασις »; — Ναι! εἶπαν ὅλα τὰ καλὰ παιδιὰ μὲ μίχ φωνή, καὶ ἄρχισαν νὰ στέλλουσι τὸ καθένα ὅτι ἤθελε. Καὶ ἐμαζεύθησαν κάμποσα, καὶ στέλλουσι καὶ εἰς τὰ πτωχὰ, τὰ ἐπιμελῆ πτωχὰ, τὴν « Διάπλασιν » ὡς βραβεῖον τῆς ἐπιμελείας των. »

Η'

Οἱ δύο ἐκ τῶν τριῶν ἀριστευσάντων ἔγειναν κατακόκκινοι· ὁ εἰς περιέστρεψε τοὺς ἐξύπνους ὀφθαλμούς του ζητῶν νὰ διακρίνῃ τὴν μορφήν τοῦ εὐτυχοῦς πατροῦ του ὅστις ἦτο ἐκεῖ κάπου. Μερικοὶ νέοι, οἱ ὅποιοι ἐκάθητο μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους ἤθελαν νὰ πλησιάσουσι, νὰ ψηλαφήσουσι μὲ τὰς χεῖράς των, νὰ φιλήσουσι τὰ πράγματα αὐτὰ ποὺ ἤρχοντο ἀπὸ τὰς Ἀθήνας, ἀπὸ τὸν ἅγιον αὐτὸν τόπον ὅπου κυματίζει ἡ ἑλληνικὴ σημαία...

Θ'

« Ἄς ἔλθουν λοιπὸν ὅσοι ἐπῆραν ἄριστα νὰ παίρουν τὸ βραβεῖον τῆς ἐπιμελείας των », εἶπεν ὁ διδάσκαλος. Καὶ ἐφώνησε:

« Ἰωάννης Λεόντης!

Μαρία Στρατούλια!

Σταυρὸς Σαρηΐ! »

Πρῶτος ἐσπρώθη ὁ Ἰωάννης Λεόντης· ἦτο δέκα ἐτῶν μόλις, παχουλός, ζωηρός, καλοκαμωμένος· ἐπλησίασε μὲ θάρρος, ἀλλ' ὅταν ἐπῆρσεν εἰς τὰς χεῖράς του τὰ 8 φυλλάδια τῆς « Διαπλάσεως » ἐνοιώσεν τὴν καρδιά του νὰ κάμνη δυνατὰ τικ-τάκ, κ' ἐκοκκίνισε περισσότερο ἀπὸ τὰ κόκκινα ἐξώφυλλα.

Ἡ Μαρία Στρατούλια, ἐννέα ἐτῶν κόρη, ἐπλησίασε δειλά, βλέπουσα τὴν ποδιάν της μὲ τοὺς σκουμμένους της ὀφθαλμούς, καὶ ἀπὸ τὴν ἐντροπήν της οὔτε ἐνόησε καλὰ καλὰ τί τῆς ἔδωκαν.

Τελευταῖος ἐπλησίασε — δὲν πρᾶιει αὐτὸς ποὺ ἦλθε τελευταῖος, ἀλλὰ τὸ ὄνομά του ποὺ ἀρχίζει ἀπὸ Σ. — ὁ Σταυρὸς Σαρηΐς, ὄκτω ἐτῶν· αὐτὸς ἦτο ζωηρότατος, μαυριδερός, μὲ συμπληθητικὸν πρόσωπον, μὲ ἀστράπτοντας ὀφθαλμούς· ἐπροχώρησεν ἀτάραχος, καὶ ἀφοῦ τοῦ ἔδωκεν ὁ διδάσκαλος τὰ φυλλάδια ἤνοιξεν ἐν, εἶδε μίαν εἰκόνα, ἔπειτα τὸ ἔκλεισε, καὶ ἠρώτησε μὲ ὄλην του τὴν ἀπάθειαν:

— Εἶνε ἰδικὰ μου αὐτὰ;

— Ναι, θὰ σοῦ ἔλθουν καὶ ἄλλα τέσσαρα ἀκόμη εἰς τὸν Δεκέμβριον.

— Μπορῶ νὰ τὰ κάμω ὅ,τι θέλω;

— Ἄφοῦ εἶνε ἰδικὰ σου!

— Ἐγὼ θὰ τὰ χαρίσω τοῦ Γεωργίου!

Ι'

— Διατί;

Ἦθελε νὰ εἴπῃ ὁ διδάσκαλος, ἀλλὰ δὲν ἐπρόφθασε· λυγμοὶ ἠκούσθησαν ἔξωθεν ἀπὸ ἐν θρανίον. Ὅλοι ἐγύρισαν καὶ εἶδαν ὅτι ἔκλειεν ὁ Γεώργιος Σαρηΐς, ὁ ἐξάδελφος τοῦ Σταυροῦ, ὁ φίλος του ὁ ἀγαπητός. Ἦτο πολὺ ἐπιμελῆς μαθητὴς ὁ Γεώργιος, ἀλλ' ἔμεινε δύο μῆνας εἰς τὸ κρεβάτι, καὶ δι' αὐτὸ δὲν ἐπῆρσεν ἄριστα· ὅταν ἐπέστρεψεν ἀπὸ τὰς ἐξετάσεις εἰς τὸ σπήτι των, ὄλην τὴν ἡμέραν ἔκλειεν ἀπαρηγόρητα· καὶ τῶρα ἅμα εἶδεν ὅτι οἱ ἄλλοι ἐπῆραν βραβεῖον, καὶ μάλιστα τέτοιο βραβεῖον, ἀπὸ τὰς Ἀθήνας, ἐλυτήθη κατὰκαρδα, κατὰκαρδα· δὲν ἐλυτήθη διότι ἐπῆραν οἱ ἄλλοι, — δὲν ἦτο φθονερός, — ἀλλὰ διότι δὲν ἐπῆρε καὶ αὐτός· καὶ ὅταν ἤκουσε νὰ ἐκφωνῆ ὁ διδάσκαλος τὰ τρία ὀνόματα δὲν εἰμπόρεσε νὰ κρατηθῆ, ἐκρυψε τὴν κεφαλὴν του καὶ ἤρχισε νὰ κλαίῃ· ὁ Σταυρὸς ποὺ ἐκάθητο πλησίον του τὸν εἶδε καὶ ἀπεφάσισε σὰν ἐξάδελφος, σὰν φίλος ἀληθινός, νὰ τὸ στερηθῆ αὐτὸς τὸ βραβεῖόν του — ἐνῶ τί καμὰρι, καὶ ποῖαν χαρὰν εἶχε ποὺ τὸ ἔλαβε! — καὶ νὰ τὸ προσφέρῃ εἰς τὸν Γεώργιον διὰ νὰ τὸν παρηγορήσῃ, νὰ τὸν κάμῃ νὰ μὴ λυπητὰ πλέον. Τὴν θυσίαν ταύτην ἅμα ἤκουσεν ὁ Γεώργιος δὲν εἰμπόρεσε νὰ κρατηθῆ πλέον καὶ ἐξέσπασε δυνατὰ εἰς λυγμούς.

ΙΑ'

Ὁ διδάσκαλος ἐνόησεν ἄμέσως τί συνέβαιναν· ἐθώπυσε τὴν κεφαλὴν τοῦ Σταυροῦ καὶ τοῦ εἶπε:

— Εἶσαι καλὸ παιδί!

Εἰς δὲ τὸν Γεώργιον εἶπε:

— Μὴν κλαῖς, παιδί μου, εἶσαι ἐπιμελῆς καὶ σὺ, καὶ ἂν δὲν ἀρρωστούσῃς, θὰ τὸ ἔπαιρνες· τοῦ χρόνου! Ἐπειτα δὲ στραφεῖς πρὸς τοὺς μεγάλους, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ὁ πατὴρ τοῦ Γεωργίου.

— Εἶνε πολὺ φιλότιμο παιδί, πολὺ καλὸς μαθητὴς· εἶνε ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ παιδιὰ ποὺ δείχνουσι πὼς θὰ γείνουσι πολὺ καλοὶ ἄνθρωποι μίαν ἡμέραν. Μεγαλύτερον ἔπαινον δὲν ἔξέρω δι' ἕνα παιδί.

Μετ' ὀλίγον ὁ Σταυρὸς ἦλθε καὶ ἐκάθησε πλησίον του καὶ τὸν ἐπαρηγόρησεν. Ἀμέσως ἤρχισε φιλονεικία μεταξὺ των· ὁ Σταυρὸς ἤθελε νὰ τοῦ τὰ προσφέρῃ τὰ φυλλάδια, ὁ Γεώργιος δὲν ἤθελε νὰ τὰ δεχθῆ.

— Πάρε τα, εἶνε ἰδικὰ σου, ἔλοι τάκουσαν πὼς εἶνε περὶ ἰδικὰ σου.

— Ὅχι, ὅχι δὲν τὰ παίρνω· γιατί νὰ σοῦ τὰ στε-

ρήσω εγώ; και να τὰ πάρω, πάλι δὲν θὰ εἶνε ἴδικά μου γιατί δὲν εἶνε βραβεῖόν μου, δὲν εἶνε γιὰ τὸ ἀρισταί μου.

Αὐτὴ εἶνε ἡ μόνη φιλονεκία ποὺ ἔκαμαν εἰς τὴν ζωὴν των, φιλονεκία δεικνύουσα ὅχι πόσον ὁ ἕνας ἐμίσει τὸν ἄλλον, ἀλλὰ πόσον τὸν ἡγάπα ἐπὶ τέλους ὅμως τὰ ἐσυμβέβασαν καὶ ἀπεφάσισαν ὁ ἕνας νὰ τὰ παίρῃ εἰς τὸ σπῆτι τοῦ τὴν μίαν ἐβδομάδα καὶ ὁ ἄλλος τὴν ἄλλην.

Τὰ 24 φυλλάδια τῶν τριῶν ἀριστευσάντων ἐπέρσαν ἀπὸ χεῖρα εἰς χεῖρα ὅλοι οἱ μεγάλοι τὰ ἤνοιξαν ἔβλεπαν τὰς εἰκόνας, ἔλεγαν τὴν γνώμην των ἑθαύμαζαν, ἀπορούσαν, ἐκινούσαν τὴν κεφαλὴν των ὡς τόσο δὲ τί κάμουν ἢ κει κάτω ἔς τὰς Ἀθήνας! Ἐπειτα ἐπήρσαν τὰ τρία ἐπιμελῆ παιδιὰ καὶ ἀνεχώρησαν σκεπτικοὶ καὶ σοβαροί.

Οἱ ἄλλοι μαθηταί, ἐνῶ ἐσηκόνοντο ἀπὸ τὸ θρανίον των νὰ φύγουν ἦσαν λυπημένοι καὶ ἐντροπισμένοι καὶ ἔλεγαν μὲ τὸν νοῦν των:

— Ἀχ! γιατί νὰ μὴν πάρω κ' ἐγὼ ἀρισταί τοῦ χρόνου κ' ἐγὼ θὰ εἶμαι ἐπιμελής καὶ θὰ πάρω ἀρισταί, καὶ θὰ πάρω τὴν «Διάπλασιν»!

IB'

Εἰς μίαν στιγμὴν ὅλο τὸ χωριὸν τὸ εἶχε μάθει καὶ ὅταν οἱ βραβευθέντες ἐπερνούσαν ἀπὸ τὸν δρόμον κρατοῦντες τὰ τριανταφυλλάδια των φυλλάδια, συνοδευόμενοι καὶ ἀπὸ τοὺς πιστοὺς φίλους των — διότι οἱ πιστοὶ φίλοι φαίνονται ὅχι μόνον εἰς τὴν δυστυχίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν εὐτυχίαν τῶν φίλων των—ἀπὸ τὰ χαμηλὰ παράθυρα τῶν οἰκιῶν ἐκυπτον κεφαλαὶ γυναικῶν καὶ παιδῶν καὶ ἔβλεπον τὰ τρία καλά, εὐτυχισμένα, παιδιὰ τοῦ χωριοῦ.

IG'

Οἱ γέροι τοῦ χωριοῦ ἅμα ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὸ σχολεῖον, ἐπήγαν καὶ ἐκάθισαν ἔξω ἀπὸ τὸ καρενεῖον, ποὺ εἶνε εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ χωριοῦ, κάτω ἀπὸ τὸν ὑψηλὸν πλάτανον ποὺ κινεῖ τὰ φύλλα του ὅσον ὀλίγος ἀέρας καὶ ἂν φυσᾷ, πλησίον εἰς τὴν βρύσι ποὺ τρέχει ἡμέρα νύκτα.

— Παιὶς νὰ τώλεγε πὼς καὶ ἔς τὰς Ἀθήνας λογαριάζουν πὼς ζοῦμε κ' ἡμεῖς! εἶπεν ἕνας.

— Οἱ ἑλευθεροὶ θυμοῦνται τοὺς... (τὴν ἄλλην λέξιν τὴν εἶπε τόσο σιγανὰ ὥστε μόλις τὴν ἤκουσαν οἱ πλησιέστεροί του.)

— Γεῖά σας, Ἐλληνόπουλά μου, εἶπε ἕνας γέρον

ὀγδοήκοντα χρόνων, μὲ κάτασπρα μαλλιά, ἔλατε δά, κάνατε κάτι, καὶ αὐτὸ ποὺ δὲν εἶδαμεν ἡμεῖς νὰ τὸ ἴδωμεν τὰ ἐγγόνια μας!...

Ἐπειτα ἤρχισαν νὰ ὀμιλοῦν σιγανώτερα. Καὶ κάπου κάπου ἔλεγαν:

— Αἰ! ὁ Θεὸς εἶνε μεγάλος, ποῖος ξέρει!...

Ὁ ὀγδοήκοντα χρόνων γέρον ἔφερον εἰς τὸ πρόσωπόν του τὸ μανδύλιόν του ἄλλα δὲν εἰμπορῶ νὰ σὰς βεβαιώσω τί ἐσκούπισε: τὴν μύτην του, ἢ τὰ μάτια του!...

IA'

Ὁ μικρὸν μου συνταξιδιώτα! ἀφοῦ εἶδες εἰς ἓν μόνον χωρίον ποῖα αἰσθήματα ἀνεκίνησε, πόσας συγκινήσεις, πόσα καὶ πόσων εἰδῶν δάκρυα ἔκαμε νὰ χυθῶν τὸ Ταμεῖον αὐτὸ τὸ ὑπὲρ τῶν ἀπῶρων ἐπιμελῶν μαθητῶν, δὲν σοῦ φαίνεται ὅτι ὁ σκοπὸς του δὲν εἶνε ἀπλῶς μόνον νὰ δοθῶν μερικὰ φυλλάδια τῆς «Διαπλάσεως» εἰς τὰ πτωχόπουλα, διὰ νὰ διαβάσουν καὶ αὐτὰ τὰ κακόμοιρα, ἀλλὰ ἀκόμη εὐγενέστερος, ἀκόμη μεγαλειότερος; δὲν σοῦ φαίνεται, μικρὸν μου φίλε, ὅτι τὸ Ταμεῖον αὐτὸ ἐγόνει τοὺς ἑλληνόπαιδας ὅλων τῶν μερῶν, τῶν πλείων καὶ τῶν μικρῶν χωριῶν, τοὺς ἐλευθέρους καὶ τοὺς ἄλλους... τοὺς πτωχοὺς καὶ τοὺς πλουσίους, ὅτι τοὺς ἐγόνει ἀναμεταξὺ των μὲ τὸν δεσμόν τῆς εὐεργεσίας καὶ τῆς εὐγνωμοσύνης; Διότι ὅποιος εὐεργετῆται, μικρὸν μου φίλε, εὐεργετῆται ἀπὸ ὅλους καὶ ὅποιος εὐεργετῆται πάλιν εὐεργετῆται ὅλους, καὶ τὸ πτωχόπουλον δὲν λαμβάνει τὴν «Διάπλασιν» ἀπὸ τοῦτον ἢ ἀπὸ ἐκείνου, ἀλλ' ἀπὸ ὅλους, ὅπως καὶ ὅποιος συνεισφέρει δὲν δίδει δι' ἕνα, ἀλλὰ δι' ὅλους.

Ὁ μικρὸν μου, ἀγαπητέ μου συνταξιδιώτα, δὲν σοῦ φαίνεται ὅτι μὲ τὸ Ταμεῖον τοῦτο συσφίγγονται οἱ ἑλληνόπαιδες ποὺ εἶνε εἰς ὅλα τὰ μέρη, καὶ τὰ εὐπορα παιδιὰ συλλογίζονται κάθε στιγμὴν τὰ πτωχά, καὶ τὰ ἐλεύθερα συλλογίζονται τὰ ἄλλα... καὶ τὰ πτωχὰ καὶ τὰ ἄλλα... συλλογίζονται μὲ συγκίνησιν καὶ ἐλπίδα ὅτι ὑπάρχουν καὶ εὐτυχισμένα παιδιὰ ποὺ τὰ συλλογίζονται, καὶ ὅτι εἶνε ὅλα πρόθυμα νὰ ἐργασθῶν μαζί διὰ μίαν εὐγενῆ... καὶ παιὶς εἰξεύρει... καὶ διὰ μίαν μεγάλην ἰδέαν;... Ὁ μικρὸν μου, μικρὸν μου συνταξιδιώτα, εἰς τὸ βάθος αὐτῆς τῆς εὐεργεσίας δὲν βλέπετε καὶ ὄλιγον ἐθισμὸν καὶ δὲν αἰσθάνεσαι νὰ κτυπᾷ ὡς ἀπὸ διπλοῦν αἰσθημα ἢ καρδιά σου;

ΑΙΜΥΑΙΟΣ ΕΙΜΑΡΜΕΝΟΣ



ΤΟ ΔΩΡΟΝ ΤΗΣ ΦΩΤΕΙΝΗΣ

Εἰξεύρετε τί κάμνει ἡ Φωτεινὴ; Ὅχι; Λοιπόν, θὰ σὰς τὸ εἰπῶ ἐγώ.

Κεντὰ κάτι τι διὰ νὰ τὸ κάμη δῶρον τῆς μαμᾶς τῆς ποὺ εορτάζει τὸ ἑνομὰ τῆς. Τὸ σχέδιον εἶνε ἔς τὸ πλάγι τῆς καὶ κάπου κάπου τὸ κυττάζει.

Καὶ τί εἶν' αὐτὸ ποὺ κεντᾷ; ἕνα μανδύλι. ὦ! τί ὠραῖο σχέδιο, καὶ τί εὐμορφα ποὺ τὸ κεντᾷ ἡ Φωτεινὴ!

Βλέπετε μὲ πόση προσοχὴ κεντᾷ; Αἰ, βέβαια, ὅταν κανεὶς κάμνει δῶρον, καὶ μάλιστα σὲ κάποιον ποὺ ἀγαπᾷ, θέλει νὰ εἶνε ὠραῖο τὸ δῶρόν του διὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ.

Καὶ ἡ Φωτεινὴ ξεύρει πολὺ καλά ὅτι ἂν κάμη δῶρον τῆς μαμᾶς τῆς ἕνα κακοφτιασμένο ἐργόχειρον, δὲν θὰ εὐχαριστηθῆ διόλου.

Καὶ ἡ μαμά τῆς θὰ εἰπῇ:

— Ἡ Φωτεινὴ μου διόλου λοιπόν δὲν μὲ ἀγαπᾷ καὶ δὲν ἐκοπίασε λιγάκι νὰ μὲ κάμη νὰ εὐχαριστηθῶ; Κρίμα! θὰ εἶνε πάντα ὀκνηρά, καθὼς φαίνεται.

Καὶ θὰ λυπηθῆ πολὺ ἡ καυμένη ἡ μαμά τῆς.

Ἀλλὰ καὶ ἡ Φωτεινὴ θὰ λυπηθῆ, ἂν ἐξ αἰτίας τῆς λυπηθῆ ἡ μαμά τῆς, καὶ δι' αὐτὸ βάζει ὅλα τὰ δυνατὰ νὰ κάμη ὅπως πρέπει τὸ ἐργόχειρό τῆς, δίχως κανένα λάθος.

Διότι ἡ Φωτεινὴ θέλει νὰ εἰπῇ ἡ μαμά τῆς:

— Κύττα τί καλὸ κορίτσι ποῦνε ἡ Φωτεινὴ μου! μοῦ ἔκντησε ἐν λαμπρὸν ἐργόχειρον διὰ τὴν εορτὴν μου· μὰ τὸ ἔκαμε ὅσω καλλίτερα εἰμποροῦσε· αὐτὸ θὰ πῆ πὼς μ' ἀγαπᾷ πολὺ, ἀφοῦ ἔβαλε τόσην προσοχὴν ποὺ τὸ ἔκαμε καλλίτερα ἀπὸ ὅ, τι εἴξευρε. Εἶμ' εὐχαριστημένη ἀπὸ τὴν Φωτεινὴ μου· θὰ γείνη ὅπως πρέπει ὅταν μεγαλώσῃ.

Κ' ἐπάνω ἔς αὐτὸ τὰ δακτυλάκια τῆς Φωτεινῆς κινοῦνται μὲ περισσοτέραν προθυμίαν. Τὸ σχέδιον εἶνε κάπως δύσκολον δι' αὐτὴν. Τόσω τὸ καλλίτερον! Ἄς κοπιᾷσῃ καὶ αὐτὴ μίαν φορὰν διὰ τὴν καλὴν τῆς τὴν μητέρα, ποὺ κοπιᾷζει κάθε ἡμέρα τόσον πολὺ δι' αὐτὴν. Ὅταν θὰ τῆς προσφέρῃ τὸ ὠραῖον ἐκεῖνο μανδουλάκι, ἡ μαμά τῆς θὰ τὸ πάρῃ μὲ χαρὰν, ἔπειτα θὰ σφίξῃ τὴν Φωτεινὴ ἔς τὴν ἀγκαλιά τῆς καὶ θὰ τὴν φιλήσῃ πολὺ, μὲ ὅλη τῆς τὴν καρδιά. Καὶ ἡ Φωτεινὴ τότε θὰ εἶνε ἡ πειδ εὐτυχισμένη κόρη τοῦ κόσμου, διότι ἔκαμε κ' εὐχαριστήθῃ ἡ μαμά τῆς, ποὺ τὴν ἀγαπᾷ τόσον πολὺ!

Καὶ βέβαια! ποῖα μεγαλειότερα εὐτυχία σὲ μιὰ καλὴ, σὲ μιὰ εὐαίσθητη κόρη παρὰ νὰ εὐχαριστῆ τὴν μαμά τῆς μὲ τὴν καλὴν τῆς διαγωγὴν καὶ μὲ τὴν πολλὴν τῆς ἀγάπην; Καμμία, καμμία.

Αὐτῆς τῆς ἰδέας δὲν εἶσθε καὶ σεῖς, μικραὶ μου φίλαι, ὅπως καὶ ἡ Φωτεινὴ;

Σὰς ἀκούω ὅλας νὰ μοῦ ἀποκρίνεσθε μὲ τὴν γλυκεῖαν παιδικὴν σας φωνήν: — Ναι, ναι, αὐτῆς τῆς ἰδέας εἴμεθα!



Η ΧΗΝΑ ΠΟΥ ΘΕΛΕ ΝΑ ΓΕΙΝΗ ΣΟΦΗ

Ήτο μίαν φορά μια χήνα, η οποία έζουσε πλησίον μιάς λίμνης όπου εμπορούσε να κολυμβά όποταν είχε ευχαρίστηση.

Τό καθαρόν νερόν της έχαιδευσεν τό χιονάτο στήθος της, και τά πορτοκαλιά πόδια της έκινούντο κάτω από τό σώμά της ως κωπία.

Τριγύρω εις τόν βάλτον ήτο έν λιβάδι γεμάτο άνθη και ή κυρά χήνα ευχαριστείτο να κάμνη εις αυτό κάποτε τόν περίπατόν της με τάς αδελφάς της και τούς αδελφούς της.

“Ολοι ένόμιζον ότι ήτο αυτή ή πειο ευτυχισμένη χήνα του κόσμου.

Και όμως όχι! ήτο πολύ δυστυχής.

Ήτο καταλυπημένη, διότι εις τόν τόπον εκεί, όταν ήθελεν να είπούν διά κανένα ότι είνε κουτός, έλεγαν: «Αυτός είνε χήνα!» Τά περιπάγματα δέν εμπορεί κανείς να τά υποφέρει, είτε άνθρωπος είνε, είτε ζώον. Μίαν ήμέραν λοιπόν, ένψ ή κυρά χήνα έκαμνε τό λουτρό της εις τήν λίμνην, μία αλώπηξ έπέρασε από τό λιβάδι έπλησίασεν εις τήν όχθην και τήν έχαιρέτισεν με τόν πλέον ευγενικόν της τρόπον.

— Καλή μέρα, κυρά Χήνα.

— Καλή σου μέρα, κυρά Άλεπού.

Με όλον τό «καλή σου μέρα» που είπε εις τήν αλώπεκα ή κυρά χήνα φοβηθείσα μήπως ή κυρά αλώπηξ πεινά, απέμακρύνθη ως φρόνημη από τήν όχθην. Εκεί τίποτε δέν είχε να φοβηθή από αυτή, διότι είνε τόσοσ άδύνατον εις μίαν αλώπεκα να κολυμβήση όσον και εις ένα ψάρι να πετάξη.

Ή χήνα λοιπόν έπηρε θάρρος.

— Κάποια λύπη φαίνεται να έχης, κυρά Χήνα, είπεν ή αλώπηξ με τήν πλέον γλυκειάν φωνήν της. Δέν εμπορώ άρξ γε να σου φανώ εις τίποτε χρήσιμος; “Ο,τι και άν μου είπής είμαι πρόθυμος να τό κάμω δι' ένα τόσοσ ώραόν πτηνόσ ώσάν έσέ. Είπέ μου λοιπόν τήν λύπησ σου.

— Ας είνε, κυρά Άλεπού, απέκρίθη ή κυρά Χήνα αφού έδίστασε μίαν στιγμήν αφού τό θέλεις θα σου είπω τόν πόνοσ μου. Η λύπη μου είνε ότι τάς αδελφάς μου και έμέ μάς νομίζουν κουταίς και βλάκας. Ημάς αι όποιαί μίαν φοράν τόν παλαιόν καιρόν με τάς φωνάς μας έσώσαμεν τήν Ρώμησ. .. “Αχ! άν εμπορούσα να μάθω κάτι τι, να διαβάξω, να γράψω, παραδείγματός χάριν, θα ήμουν ή πλέον ευτυχισμένη χήνα, διότι ποτέ πλέον δέν θα με παιριπαίζουν.

— Καλά λέγεις, απήντησεν ή κυρά Άλώπηξ, στάσου να σκερθώ μίαν στιγμήν, να ιδούμε πώς εμπορώ να σου φανώ χρήσιμος εις αυτό τό πράγμα.

Ή ποιηρά συμπεθέρα έβαλε τό μυτερό βύγχος της μέσα εις τά δύο κοκκινωπά έμπρόσθια πόδια της και έκαμε τάχα πώς σκέπτεται.

— “Α! εύρηκα τόν τρόπον, εφώναζεν ύστερα από μίαν στιγμήν. Τα βάζανά σου έτελείωσαν, αγαπητή μου. Γνωρίζω ένα σοφόν διδάσκαλον, που κατοικεί εκεί κάτω εις τό δάσος. Αύριον τό έσπέρας, άν θέλης, θα έλθω εις τό λιβάδι, θα σου φέρω έν Άλφραθητάριον και θα σου παραδώσω τό μάθημά σου.

Ή χήνα έδέχθη με όλην της τήν ευχαρίστησιν τήν πρότασιν αυτήν και δέν έκοιμήθη διόλου τήν νύκτα, συλλογισμένη τόν σοφόν διδάσκαλον. Είς αυτό τό διάστημα ή Άλώπηξ έπήγε εις τήν πόλιν, και ήγόρασε έν επανωφόρι, ένα καστόρινον καπέλον, ένα ζευγάρι γυαλιά, και ένα μαύρον λαμποδέτην. Τήν άλλην ήμέραν, ένδυμένη τά φορέματα αυτά και κρατούσα έν αλφραθητάριον κάτω από τήν μασχάλην της, ήλθεν εις τό λιβάδι, όπου ή χήνα τήν έπερίμενε με άνυπομονηρίασ και δίχως τήν παραμικράν άνησυχίασ.

“Αν παρεθίρει καλώς έν τούτοις, ή κυρά Χήνα θα έδλεπε τήν μακράν φουντωτήν ουράν της Άλώπεκος, ή όποία έβγαίνειν έξω από τό επανωφόρι και έσύρετο κατά γης και δέν θα τήν έπερνε διά διδάσκαλον. Άλλά ήρχισε να σκοτεινιάξω όλίγον, και έπειτα ή χήνα είχε τόν νούν της τόσοσ πολύ εις τό σχεδίον της, ώστε τίποτε άλλο δέν εμπορούσε να σκερθή, δέν εμπορεί ή δυστυχής να σκέπτεται δύο πράγματα συγχρόνως.

Ο διδάσκαλος άνοίγει τό βιβλίον του και ή κυρά Χήνα τεντώνει τόν λαιμόν της, δια να ιδή τί είνε μέσα; άλλ' ό διδάσκαλος, ένψ άνοίγει τό βιβλίον του, άνοίγει συγχρόνως και τό στόμα του, ως να ήθελε να βήξω και δρμήσας έμπρός με έν πήδημα, αρπάζει τήν κεφαλήν της μαθητριάσ του και τήν καταβροχθίζει. Αι άλλαι χήνες που είχαν έλθει από περιεργίαν να ιδούν τό μάθημα, φεύγουν και άκόμη φεύγουν εις τό χωριό καταροθισμέναίς. Η κυρά Χήνα απέδειξεν ότι δέν είχαν άδικον οι άνθρωποι όταν έλεγαν κάθε κουτόν «χήνα!»

Από τήν ήμέραν εκείνησ αι χήνες έκαμαν όροκον, τόν όποιόν και τά παιδιά των εφύλαξαν πιστά έως τόρα; δηλαδή ποτέ ούτε χήνα ούτε χηνάκι να μη πάγη σε διδάσκαλο και να μη σκύψη να ιδή μέσα σε Άλφραθητάριον. Και άν ποτε εις τό σχολείον ακούσετε να όμιλουν διά χήνας, μη νομίσητε ότι πρόκειται διά καμμίασ πτερωτήν χήνα, άλλ' άπλωσ διά κανέν άγόρι ή κορίτσι κουτόν και άμαθές.

[Παράφρασις]

ΣΟΦΙΑ ΔΗΜΟΥ



ΑΙ ΣΥΓΚΙΝΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΜΟΥΣΤΑΚΑ

Ο μικρός Μουστάκας τήν περασμένην νύκτα είδε κακόν όνειρον; κάτι θα πάθω σήμερα, έλεγε μένος του, και ήταν όσν μουνδιασμένος, είχε ζάλην, δέν είχεν όρεξιν. Θέλησε να κάμη ένα περίπατον έως κάτω εις τό μαγειρείον μήπως του άνοίξη τήν όρεξιν ή μυροδιά των σαγγιών. Και κατέβη.

Άλλά τί έπαθε ό Μουστακάκης; διατί σηκώθηκν αι τρίχεις του, σηκώθηκν ή ουρά του, κόπηκν τά ήπατά του; Εμπρός του βλέπει έν άγνωστον θηρίον, μίαν καραβίδα.

Χάθηκα, λέγει με τόν νούν του, τί στόματα, τί πόδια, τί καύκαλος, τί ουρά είνε αυτή; κύττα κεί μουστάκια; κ' ύστερα λέν έμένα Μουστάκα; ώ! να... προχωρεί να πιάση τή μούρη μου με τά στό-

ματά του που μοιάζουν σάν τανάλιας, θα με κόψη, θα με φάγη. Χάθηκα. . .

Ο μικρός Μουστάκας ένθυμήθη έξαφνα ότι έχει πόδια και αυτός — από τήν τρομάρα του τό είχε λησμονήσει — και άρκετά μάλιστα, και τό βίχνει 'ς τά τέσσαρα και φεύγει και άκόμη φεύγει. Το βράδυ ή μικρά του κυρία Καλλιόπη του έδωκε ένα άσπρο πράγμα, που ήταν κάπου και κόκκινο, να φάγη. Το έφαγε με πολλήν όρεξιν, διότι αι συγκινήσεις του ήνοιξαν τήν όρεξιν, έγεινε δε τρελλός από τήν χαράν του, όταν έμαθε ότι εκείνο ήτο κρέας του τρομερού θηρίου και ότι άντι να τόν φάγη εκείνο, τό έφαγε αυτός.

ΦΙΛΟΜΗΛΑ

ΝΑ!

Μικρά μου Άγλαία, μου λέγεις σε παρακαλώ κάτι τι; Διατί κατόπιν από όλας σου τάς άπαντήσεις λέγεις κάποτε να!

— Γιατί έτσι μ' άρέσει, να.

— Πρέπει να είνε κι άλλη αίτία. Τι θα είπής αυτό τό να;

— Δέν ξέρω, να.

— Και τί σου χρησιμεύει που τό λέγεις!

— Τίποτε να!

— Ένα πράγμα που δέν χρησιμεύει τίποτε, ένα πράγμα που δέν λέγει τίποτε, μου φαίνεται όλος διόλου περιττόν, και δέν έννοώ διατί να τό λέγη ένα κορίτσι. Ξεύρεις με τήν δύναμιν που βάξεις δια να τό είπής αυτό τό να, πώς θα σε κουράξη να τό λέγης όλην τήν ήμέραν;

— Δέν με κουράζει, να.

— Άλλ' είσαι βεβαία ότι δέν κουράζει και τούς άλλους; Και έπειτα, να σου τό είπω, αυτό τό να έχει πολύ μεγαλύτεραν σημασίασ άφ' ό,τι φαντάζεσαι. Αυτή ή μικρά συλλαβή να είνε γεμάτη προ-

πέτειασ και όταν τήν λέγης, φαίνεσαι, σάν να λέγης εις κάποιον. “Ελα, ξεφορτώσου με, άρησέ με ήσυχη, τί σε μέλει έσένα; αυτό δέν είνε δική σου δουλειά! Και τί λέγουν ότι έχει εκείνο τό κορίτσι που λέγει αυτά τά πράγματα; Λέγουν ότι έχει αυθάδειασ. Λέγουν ότι έχει και πείσμα. Και τό στοματάκι σου τόσοσ πολύ έσυνείθισε να έστομώλη τήν άσχημον αυτήν συλλαβήν, ώστε τήν λέγεις εις όλους, και εις εκείνους άκόμη, που έπρεπε να τούς σεβέσαι πάρα πολύ. Χθές άκόμη είπες εις τόν πάππον σου, όταν σε παρακάλεσε να του πάγης τά ματογυάλια του: « Δέν ξέρω πούνε, να.» Καλό ήταν αυτό που έκαμες; Κοκκινίζεις βλέπω, Άγλαία. Αυτό τουλάχιστον είνε καλόσ, διότι φανερόνι ότι έντρέπεσαι και ότι έννοεις και μόνη σου ότι αυτό τό να είνε πολύ άσχημο. Λοιπόν όταν ένα κορίτσι έννοη ότι ένα πράγμα είνε άσχημο, και ότι δέν πρέπει να τό λέγη, τί κάμνει;

— Δέν τό λέγει παιιά, να!

Νά τήν πάλι. Άγλαία! Άγλαία, τί έπαθες και

τὸ ξαναεῖπες; Τί νὰ σοῦ κάμω τόρα; Νὰ σοῦ κόψω γρήγορα μάλιστα, ἀμέσως, εἰς τὴν στιγμήν, τὴν γλῶσσάν σου; Δὲν θέλεις; Αὐτὸ ἐνοεῖται ἀλλὰ ἀθάδειάν σου, τὸ πείσμά σου, τὰ ὅποια μολύνουν, ἴσα ἴσα δι' αὐτὸ πρέπει νὰ κόψης μόνη σου, καὶ τὸ ὠραῖό σου, τὸ κόκκινὸ σου στοματάκι.

Η ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ

Γελαστή, μικροῦλ', ἀφράτη,
Ἐπετάχθη ἀπ' τὸ κρεββάτι,
Μὲ χυτὰ μαλλιά 'ς τὴν πλάτη,
Καὶ μισοντυμένη,
Στὸ παράθυρο προσμένει
Τὴν πρωτομαγιά τὴ μαριανθισμένη.

Γιατὶ ἔμαθ' ἡ μικροῦλα
Πῶς ἐτόυτη τὴν αὐγοῦλα
Στολισμένη σὰ νυφοῦλα
Θὰ γλυκοπροβάλλῃ
Μεσοδολισμένα κἀλλη
Ἡ πρωτομαγιά καὶ θὰ φύγῃ πάλι.

Ὁ κύρ γάτος 'ς τὸ πλευρό της,
Ἀσπρομούστακος ἱππότης,
Κάθητ' ὄλος σοδαρότης,
Καὶ 'μπροστά 'ς τὸ Μάι
Τὰ κοντάκια τοῦ ξεχνάει,
Καὶ λεγόνεται κ' εὐωδιαῖς βουφαί.

Ἀπὸ 'πάνω εἰν' ὡς κάτω
Ἄνθη καὶ κλαδιά γεμάτα,
Δροσοπράσινο, μωσχάτο,
Τὸ παραθυράκι,
Ἐδῶ ρόδο, ἐκεῖ ζαμπάκι,
Κρίνο αὐτοῦ, καὶ ἐκεῖ κελαδεὶ πουλάκι.

Ἄλλα σὰν τὴν ἀντικρύζουν
Τὴ φιλοῦν, τὴν τριγυρίζουν,
Καί, θαρρεῖς, τῆς ψιθυρίζουν:
« Ἡ πρωτομαγιά σου
Ποῦ γυρεύει ἡ ματιά σου,
Εἴμεθα ἔμεῖς — κ' ἡ χρυσὴ καρδιά σου. »

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

Ο ΚΑΦΕΣ



α) κλάδος καφεθόδρου.
β) "Ακός.
γ) Καφές ἀνοικτός καὶ δεικνύων
τοὺς δύο σπέρμας.

— Τί ὠραῖος καφές! ἐψιθύριαν ἡ Θεανῶ ἀρχί-
σασα νὰ τὸν πίνῃ ὄλιγον κατ' ὄλιγον.

Ἡ Ὀδρανία ἡ Βερι-
νίκη καὶ ἡ Θεανῶ, τὰς
ὁποίας γνωρίζετε βέβαια
ἀπὸ τὸ τεῦχος τοῦ Μαρ-
τίου ὅπου μὲ τόσην ἐπι-
τυχίαν παρέστησαν τὰς
φάσεις τῆς Σελή-
νης, ἐκάθητο πλησίον
τοῦ γέροντος πάππου των.
Ὁ πατὴρ των καὶ ἡ μή-
τηρ των ἐκάθητο ὄλιγον
παρέκει καὶ συναμίλουν.
Πρὸ ἡμισεῖας ὥρας εἶχον
φάγει καὶ ἡ ὑπηρετρία
των Σταυροῦλα ἔφερεν,
ἐπάνω εἰς ἰσοειδῆ δίσκον,
τὸν καφέ. Πρῶτος ἐπή-
ρεν ὁ πάππος, ἔπειτα οἱ
γονεῖς, καὶ ἔπειτα αἱ τρεῖς
ἀδελφαὶ κατὰ τὴν τάξιν
τῆς ἡλικίας των.

Καὶ πραγματικῶς ἦταν λαμπρὸς ὁ καφές. Ὁ
ἀγνός του ἦτο ὄλος εὐωδία, καὶ τί γεῦσιν ποῦ εἶχε!
Ἦτο πρώτης ποιότητος καὶ φρεσκοαλασημένος. Κ'
ἔπειτα καὶ αὐτὴ ἡ Σταυροῦλα εἶνε μοναδικὴ εἰς τὸ
ψήσιμον τοῦ καφέ. Εἶνε ἱκανὴ ν' ἀφήσῃ κατ' ἑμᾶς
εἰς ὅλα τὰ φιλιτζάνια, καὶ ἂν πρόκηται νὰ ψήσῃ
καφὲ δι' ἑκατὸν ἀνθρώπους.

— Ὁ καφές, τοῦ καφέ, τῷ καφέ, τὸν καφέ, ὦ
καφέ. Εἶπε μετ' ὀλίγον ἡ Βερινίκη ὡς νὰ ὠμίλει μὲ
τὸν ἑαυτὸν της· ἔπειτα δὲ στρέψασα τὰ βλέμματά της
πρὸς τὸν πάππον της.

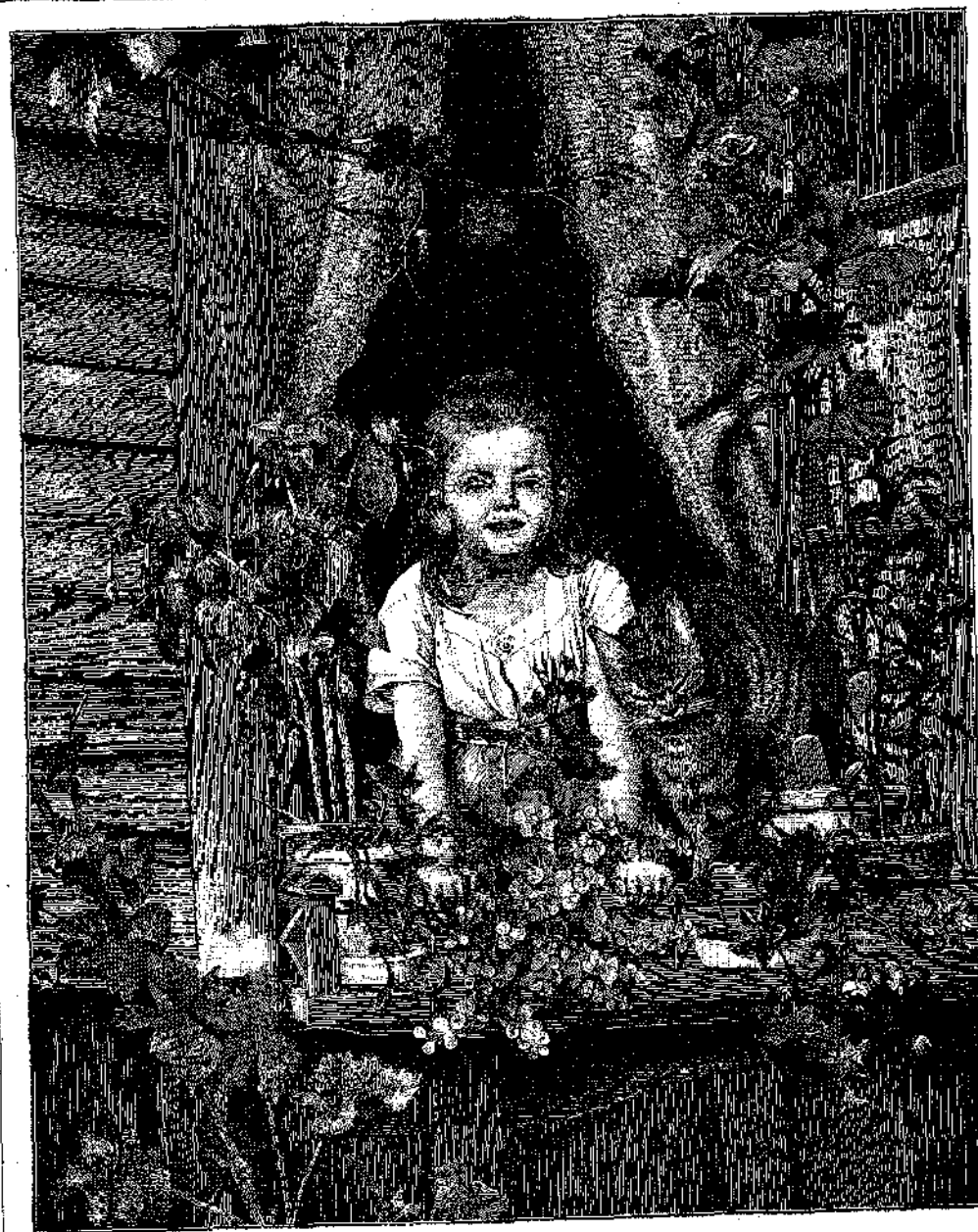
— Παπποῦ, ἡ λέξις καφές δὲν εἶνε ἐλληνικὴ.

— Βέβαια δὲν εἶνε ἐλληνικὴ. Πῶς ἦτο δυνατόν
οἱ Ἕλληνες νὰ δώσουν ὄνομα εἰς πρᾶγμα τὸ ὅποιον
δὲν ἐγνώριζον, τὸ ὅποιον οὔτε εἶδαν, οὔτε μετεχειρί-
σθησαν ποτέ των;

— Λοιπὸν δὲν ἐπιναν καφέ οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες;
ἠρώτησεν ἡ Θεανῶ.

— Ὅχι.

— Οἱ καυμένοι! εἶπεν ἡ Θεανῶ ὡς νὰ τοὺς ἐλυ-
πέτο διότι δὲν ἐπιναν. Μὰ ποτέ τοὺς; οὔτε τὸ πρῶ-
τόν ὅταν ἐσηκόνονταν ἀπὸ τὸ κρεββάτι των, οὔτε ὕστερα
ἀπὸ τὸ φαγεῖ;



Η ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ

— Ποτέ, εἶπε χαμογελῶν ὁ πάππος, ποτέ· διότι
ὅπως εἶπα, οὔτε εἰξευραν κἂν ὅτι ὑπάρχει καφές εἰς
τὸν κόσμον, οὔτε ὑπέθεταν ποτε ὅτι μία ἀπὸ τοὺς
ἀπογόνους των θὰ τοὺς λυτῆται δι' αὐτό.

— Διατὶ δὲν τὸν εἰξευραν τὸν καφέ, αὐτοὶ ποῦ
εἰξευραν τόσα πρᾶγματα; ἠρώτησεν ἡ Βερινίκη.

— Διότι τὸ καφεθόδρον, τὸ ὅποιον παράγει τὸν
καφέ ὁμοιάζει τῆς Θεανῶς.

— Μοῦ ὁμοιάζει; εἶπε μετ' ἀπορίας ἡ Θεανῶ.

— Ναι, διότι ροβεῖται τὸ ψῆχος καὶ ἀγαπᾷ τὴν
ζέστην, ὅπως σὺ, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐφύτρωνεν οὔτε
φυτρώνει εἰς τὴν Ἑλλάδα, μολοντοὶ εἶνε ἀκριτὰ

ζεστή ή 'Ελλάς μας, αλλά εις μέρη όπου είνε πάρα πολλή ζέστη, όπως εις την 'Αδυσσιάν, την 'Αρσβίαν, τας 'Αντίλλας.

— Ούτε εις τὰ ἄλλα μέρη τῆς Εὐρώπης λοιπόν δὲν ἦτο γνωστὸς ὁ καφές; ἠρώτησεν ἡ Οὐρανία.

— Οὐτε εις τὰ ἄλλα μέρη.

— Καὶ ποῖοι τότε τὸν ἔφεραν εἰς τὴν Εὐρώπην;

— Οἱ Ὀλλανδοί, εἶπεν ὁ πάππος· ἀλλὰ, καθὼς βλέπω, πρέπει νὰ σὰς εἰπῶ τὴν ἱστορίαν του, διότι καὶ ὁ καφές, ὅπως καὶ πολλὰ μικρότερα ἀπ' αὐτὸν πράγματα, ἔχει ἱστορίαν. Ἀλλὰ πρὶν ἀρχίσω, πῆγαινε, Οὐρανία, νὰ φέρῃς τὸ βιβλίον ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔχει μέσα ὄλο εἰκόνας φυτῶν διὰ νὰ σὰς δεῖξω καὶ τὸ καφέδενδρον. Ἡ Οὐρανία ἔτρεξε μετὰ προθυμίας εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ πάππου τῆς καὶ μετ' ὀλίγου στιγμῆς ἔφερε τὸ βιβλίον.

— Τὸ βλέπομεν ἔπειτα, εἶπεν ὁ πάππος· ἄς ἀρχίσωμεν τὴν ἱστορίαν τώρα. Τὸν καφὲν πρῶτοι ἔφερον εἰς τὴν Εὐρώπην οἱ Ὀλλανδοί. Ἀπὸ τὰς Ἰνδίας, ὅπου εἶχαν ἀποικίας, ἔφεραν εἰς τὸ Ἀμστελδάμμεν μερικὰς ῥίζας καφέδενδρου διὰ νὰ καλλιεργήσουν καὶ αὐτοῦ τὸν καφέν. Ἀλλὰ ὄχι βέβαια εἰς τὰ χωράφια, ἀλλὰ μέσα εἰς θερμοκήπια, δηλαδὴ μέσα εἰς κήπους σκεπαμένους μὲ γυαλιά, εἰς τοὺς ὁποίους κρατοῦν ὅση ζέστη θέλουν μὲ θερμάστρας, μὲ μαγικάλια. Μίαν ἀπ' αὐτὰς τὰς ῥίζας ἔστειλαν εἰς τὸν Βοτανικὸν Κήπον τῶν Παρισίων, ὅπου τὴν ἐκαλλιέρησαν μέσα εἰς θερμοκήπιον. Ἀφοῦ ἔγιναν μέσα ἐκεῖ κάμποσα καφέδενδρα, ἔστειλαν τὸν Δεκλιῶ εἰς τὴν Μαρτινίκαν μὲ μία φοῦκα σπόρους καφέ καὶ μίαν ῥίζαν φύτευμένην μέσα εἰς μίαν γάστραν.

Ὁ πάππος ἔπαυσε μίαν στιγμὴν, ἐσκουπίσθη μὲ τὸ μανδύλιόν του καὶ ἔπειτα ἐξηκολούθησεν.

— Ἐκεῖνο ἐκεῖ τὸ φιντανάκι τὸ μικρούτσικο, τὸ ὁποῖον εἰμποροῦσε νὰ τὸ ξηράνῃ ὁ ἥλιος εἰς μίαν στιγμὴν, ἔγινεν αἰτία νὰ εὐτυχήσουν, ν' ἀποκτήσουν καὶ ν' ἀποκοτῶν ἀκόμη ἔως τότε πλοῦτη ἀμέτρητα ἀπὸ τὸ ἐμπόριον τοῦ καφέ ἡ Μαρτινίκα καὶ ὄλαι αἱ ἄλλαι Ἀντίλλαι νῆσοι. Ἀλλὰ ποῖαν ἀνησυχίαν, ποῖον μαρτύριον ὑπέφερον ὁ δυστυχῆς Δεκλιῶ ἔως ὅτου νὰ τὸ ὑπάγῃ εἰς τὴν Μαρτινίκαν, καὶ ποῖαν ἀρρώσασιν ἔδειξεν εἰς τὸ μικρὸν ἀλλὰ πολύτιμον φυτὸν! Τὸ πλοῖον μὲ τὸ ὁποῖον ἐσαφείδουσαν ἤρρησε πολὺ εἰς τὸν ὁρόμον, διότι τὸ εὐρηκαν ἐναντίοι ἀνεμοί, καὶ τὸ γλυκὸ νερὸ ποῦ ἔπιναν ἤρρισε νὰ ὀλιγοστεύῃ. Ὁ πλοίαρχος ἀπεράσισε νὰ διῆ ἀπὸ ὀλίγον μόνον καὶ εἰς τοὺς ναῦτας καὶ εἰς τοὺς ἐπιβάτας. Καὶ εἰς τὸν Δεκλιῶ λοιπόν, ὅπως καὶ εἰς τοὺς ἄλλους, ἔδιδεν ἀπὸ ἓν ποτήριον τὴν ἡμέραν, δηλαδὴ τόσον μόνον ὅσον νὰ μὴ ἀποθάνῃ ἀπὸ τὴν δίψαν. Ἀλλὰ τὸ δενδράκι ἤθελε συχνὰ ποτίσματα. Πῶς νὰ τὸ ποτίσῃ ἀφοῦ τὸν ἔμαθε ἡ δίψα καὶ ἦσαν μετρημένοι αἱ σταλαγματιαὶ τοῦ νεροῦ ποῦ ἔδιδαν; Ἐν τούτοις ὁ Δεκλιῶ δὲν

ἐδίστασε τότε ἐμοιράζετο μὲ αὐτὸ τὸ ποτήρι τοῦ νεροῦ, τότε τοῦ τὸ ἔδιδε ὅλον. Ἐπροτίμησε νὰ ὑποφέρῃ τὸ τρομερὸν αὐτὸ βάσκαν, ἀλλὰ νὰ ὑπάγῃ τὸ καφέδενδρον εἰς τὴν Μαρτινίκαν εἰς καλὴν κατάσταν. Καὶ τὸ κατήρθωσε. Σήμερον ἡ Μαρτινίκα, ἡ Γουαδελούπα, ὁ Ἅγιος Δομίγγος, καὶ αἱ περισσότεραι τῶν ἄλλων Ἀντιλλῶν εἰνε γεμάται ἀπὸ καφέδενδρα, τῶν ὁποίων ἀρχὴ εἶνε τὸ μικρὸν ἐκεῖνο δενδράκι τοῦ Δεκλιῶ. Τώρα, θέλετε νὰ σὰς δεῖξω τὸ καφέδενδρον;

Τρία «ναί» ἠκούσθησαν συγχρόνως, δεικνύοντα μὲ τὴν γρηγοράδα των πόσον πολὺ ἐπεθύμουν αἱ τρεῖς ἀδελφαὶ νὰ ἴδουν τὸ καφέδενδρον.

Ὁ πάππος ἔλαβε τότε τὸ βιβλίον τὸ ὁποῖον εἶχε ζωγραφημένα μὲ χρώματα τὰ φυτὰ.

— Τὸ καφέδενδρον, εἶπεν, εἶνε ὡσαν θάμνος καθὼς βλέπετε, καὶ ἑμοιάζει μὲ μικρὰν μηλέαν· τὰ φύλλα του εἶνε φοειδιῆ καὶ ὑαλιστερά· τὸ δὲ ἄνθος του ἑμοιάζει μὲ ἄνθος ἰσσεμιῦ καὶ μοσχοβολᾷ. Ἀφοῦ πέσῃ τὸ ἄνθος μένει ὁ καρπός, ὁ ὁποῖος κατ' ἀρχὰς εἶνε κόκκινος καὶ ἔπειτα γίνεται μαῦρος, καὶ ἑμοιάζει κάπως μὲ κεράσι. Ὁ καρπὸς περιέχει δύο σπόρους σκληρούς, στρογγύλους ἀπὸ τὸ ἓν μέρος, πλατεῖς ἀπὸ τὸ ἄλλο· ὁ εἰς εἶνε κολλημένος ἐπὶ τοῦ ἄλλου ἀπὸ τὸ πλατὺ μέρος. Αὐτοὶ οἱ σπόροι εἶνε οἱ κόκκοι τοῦ καφέ, τοὺς ὁποίους ἀφοῦ τοὺς καθουρντίσωμεν εἰς τὴν φωτιά καὶ τοὺς ἀλέσωμεν, μᾶς τοὺς φέρει ἔπειτα ἡ Σικουρούλα μέσα εἰς τὰ φιλιτζάνια ἐπὶ τοῦ δίσκου καὶ τοὺς πίνουμεν καὶ ἡ Θεανῶ ψιθυρίζει μὲ θαυμασμόν: τί ἄρατος καφές!

— Πόσοι ἄνθρωποι θὰ ἐργάζωνται διὰ νὰ πιοῦμε ἓνα φιλιτζάνι καφέ! εἶπεν ἡ Βερενίκη.

— Βέβαια, πολλοὶ ἄνθρωποι, εἶπεν ὁ πάππος ἀφήσας τὸ βιβλίον του εἰς τὸ ἀνάκλιτρον. Κατ' ἀρχὰς ἐνῶ ἀκόμη οἱ καρποὶ εἶνε ἐπάνω εἰς τὸ δένδρον τρέχουν οἱ μαῦροι ἀπὸ καφέδενδρον εἰς καφέδενδρον καὶ μαζεύουν τοὺς ὀρίμους καρπούς μὲ πολλὴν προσοχὴν μήπως κόψουν καὶ τοὺς ἄωρους ἀκόμη.

Ἀφοῦ δὲ μαζεύσουν τὰ κεράσια—κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὀνομάζουσι τοὺς καρπούς τῶν καφέδενδρων—τὰ ρίπτουν μέσα εἰς ἓνα μύλον ὁ ὁποῖος σπάνει καὶ ἀφαιρεῖ τὸν φλοιὸν χωρὶς νὰ βλάπτῃ διόλου τοὺς κόκκους· ἔπειτα τοὺς κόκκους τοὺς ἀπλόουσι εἰς τὸν ἥλιον. Κάθε ἑσπέρας, διὰ νὰ τοὺς προφυλάξουν ἀπὸ τὴν ὀρεσιά, τοὺς μαζεύουν εἰς ἓνα μεγάλον σωρὸν καὶ τοὺς σκεπάζουσι μὲ μεγάλα φύλλα τὴν ἄλλην ἡμέραν κάλυ τὸς ἀπλόουσι. Ἀφοῦ δὲ ξηρανθοῦν ὅσον πρέπει, τοὺς κοσκινίζουν, ρίπτουν τοὺς χαλασμένους κόκκους, θέτουν ὄλους τοὺς καλοὺς εἰς σάκκους καὶ τοὺς στέλλουσι μὲ τὰ ἀτμόπλοια εἰς τὰ διάφορα μέρη τοῦ κόσμου.

— Ποῖος ξεῦρει πόσοι ἄνθρωποι ἐδούλευσαν καὶ διὰ τὸν καφέν αὐτὸν ποῦ εἴπαμε! εἶπεν ἡ Οὐρανία!

— Ἀπὸ ποῦ νὰ εἶνε ἄρα γε ὁ καφές ποῦ πίνουμε; τὸν ροφοῦμε δίχως νὰ τὸν ῥωτήσωμε καν γιὰ τὴν πατρίδα του, εἶπεν ἡ Βερενίκη!

— Εἶνε ἀπὸ τὴν Γουαδελούπαν! εἶπεν ἡ Θεανῶ κομικῶς στρέφουσα τὰ χεῖλη τῆς εἰς τὸ ὄνομα αὐτὸ τὸ ὁποῖον τῆς ἐφαίνετο πολὺ ἀστείον.

— Ὅχι, ὁ καφές, τὸν ὁποῖον πίνεις, μικρὰ μου, δὲν εἶνε ἀπὸ τὴν Γουαδελούπαν.

— Ἀλλ' ἀπὸ ποῦ; ἠρώτησεν ἡ Οὐρανία.

— Ἀπὸ τὴν Ἀραβίαν.

— Ποῖος σὰς τὸ εἶπε; μήπως εἶδατε τὸ διαβατήριόν του καὶ ξεῦρετε ἀπὸ ποῦ ἔρχεται;

— Βέβαια! τὸ διαβατήριόν του εἶνε ἡ ποιότης του· καὶ ὁποῖος ξεῦρει ἀπὸ καφέ ἔνοοι, ὅτι ὁ καφές τὸν ὁποῖον πίνουμεν εἶνε ὁ καλλίτερος καφές, εἶνε ὁ καφές τὸν ὁποῖον λέγουσι μὲ κα;

— Μὲ κα! τί θὰ πῆ μὲ κα;

— Μὲ κα εἶνε πόλις τῆς Ἀραβίας· ζητήσατέ τὴν εἰς τὸν χάρτην σας καὶ θὰ τὴν εὑρετε εἰς τὸ βάθος τῆς Ἀραβίας, εἰς τὴν εἰσόδον τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης. Ἐν γένει ὅμως μὲ αὐτὸ τὸ ὄνομα ὀνομάζεται ὁ καφές τῶν μεσημβρινῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ἀραβίας, τῆς Ἰεμένης, καὶ τῶν περιχώρων τῆς Μόκας.

— Ὡστε εἶνε καὶ ἀπὸ γένος ὁ καφές μας, ἔχει εὐγενῆ καταγωγὴν· τώρα θὰ τοῦ ἔχω περισσότεραν ὑπόληψιν, εἶπε γελῶσα ἡ Βερενίκη.

— Τὸ γένος δὲν εἶνε τίποτε, εἶπε μὲ σοβαρότητα ὁ πάππος, τὸ πᾶν εἶνε ἡ ἀξία· τί μᾶς μέλει ἡμᾶς ἂν εἶνε ἀπὸ τὴν Ἀραβίαν ἢ ἀπὸ τὰς Ἀντίλλας· ἡμᾶς μᾶς μέλει ἡ ποιότης.

— Σωστά! εἶπεν ἡ Οὐρανία.

— Τώρα θέλετε νὰ σὰς εἰπῶ καὶ ἓνα παραμῦθακι διὰ τὸν καφέ; εἶπεν ὁ πάππος.

— Παραμῦθακι! εἶπεν ἡ Θεανῶ, πλησιάσασα τὴν καθέκλα τῆς πλησιέστερα· διότι ἐνόμιζεν ὅτι ἐπειδὴ ἦτο μικροτέρα εἶχε περισσότερον δικαίωμα εἰς τὰ παραμῦθα παρὰ αἱ μεγαλειεραὶ τῆς ἀδελφαί.

— Δηλαδὴ μίαν παράδοσιν τὴν ὁποῖαν ἔχουν οἱ Ἀραβες διὰ τὸν καφέν. Λέγουσι λοιπόν ὅτι μίαν φορὰ ἓνας εὐσεβὴς δερβίσης, βλέπων ὅτι τὸν ἔπαιρνε ὁ ὕπνος τὴν νύκτα καὶ δὲν εἰμπορεῖ νὰ προσευχηθῇ,

παρακάλεσε πολὺ τὸν προφήτην τοῦ Μωάμεθ νὰ τὸν γλυτώσῃ ἀπὸ τὸν ὕπνον, καὶ ὁ Μωάμεθ ἐφανερώθη εἰς τὸ ὄνειρόν του καὶ τοῦ εἶπε νὰ ὑπάγῃ νὰ εὐρῆ ἓνα βοσκόν. Ὁ βοσκὸς τοῦ εἶπεν ὅτι αἱ κατσίκαις του ἔμειναν ἔξυπναι ὅλην τὴν νύκτα καὶ ἐπηδοῦσαν καὶ ἐτινάζοντο ὡς τρελλαί, ἀφοῦ ἔβοσκον τὸν καρπὸν ἐνὸς μικροῦ δένδρου τὸ ὁποῖον τοῦ ἔδειξεν.

Ὁ δερβίσης ἔκοψε καρπούς τινάς, τοὺς ἔβρασε, καὶ τοὺς ἔπιε. Ὀλην τὴν νύκτα οὔτε ἐχασμήθη, οὔτε ἐνόσταξεν, ἀλλ' ἐξηκολούθησε νὰ προσεύχεται εἰς τὸν Μωάμεθ. Ὁ δερβίσης τὸ εἶπε καὶ εἰς ἄλλους δερβίσηδες καὶ ὅσοι δὲν ἤθελαν νὰ πῆτε βαρὸ τὸ κεφάλι των εἰς τὸ στῆθος των καὶ νὰ ροχαλίζουσι, ἀντὶ νὰ προσεύχωνται, ἔπινον καὶ αὐτοί. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὁ καφές ἔγινε γνωστὸς καὶ ἤρριξαν νὰ τὸν πίνουν ὄλοι, ὄχι ὅμως διὰ νὰ μένουσι ἀγρυπνοὺν ὅλην τὴν νύκτα.

Μὴ πιστεύσατε ὅμως, μικραὶ μου, τὸ Ἀραβικὸν αὐτὸ παραμῦθι· ἀπὸ ποῖον καὶ πότε εὐρέθη ὁ καφές δὲν τὸ εἰξεύρομεν. Ἀπὸ τὸ παραμῦθι ὅμως τοῦ δερβίση τούτου μόνον εἶνε ἀληθές· ὅτι ὁ καφές κρατεῖ ζωηρὸν τὸ πνεῦμα καὶ διώκει τὸν ὕπνον, καὶ διὰ τοῦτο οἱ ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι ἐργάζονται μὲ τὸ πνεῦμα των καὶ ἀγρυπνοῦν τὴν νύκτα πίνουσι συχνὰ καφέ.

— Κ' ἐγὼ λοιπόν θὰ πίνω πολὺ καφέ διὰ νὰ ἔχω ζωηρὸν τὸ πνεῦμά μου, εἶπε μὲ τόνον ἡ Θεανῶ.

— Νὰ τα μας! ἀπεκρίθη γελῶν ὁ πάππος· σὺ εἶσαι ἔξυπνη μόνη σου, μικρούλα μου, καὶ δὲν ἔχεις ἀνάγκην καφέ νὰ ξυπνήσῃς, ἀφοῦ μάλιστα κοιμᾶσαι μὲ τὰς κότας τὸ βράδυ· καὶ ἔπειτα ἡ κατάχρησις τοῦ καφέ βλάπτει πολὺ, καταστρέφει τὸ στομάχι, χαλᾷ φρενικὰ τὴν ὄρεξιν.

Ἡ Θεανῶ ἀκούσασα ὅτι ὁ καφές ἦτο δυνατόν νὰ τῆς χαλάσῃ τὴν ὄρεξιν καὶ νὰ μὴ τρώγῃ πλέον τὰ ὠραία ἐκεῖνα πράγματα, τὰ ὁποῖα ἀγαποῦσε τόσον, ἀπήτησεν ἀμέσως μετὰ τινος ἀστείας ἀνησυχίας:

— Ὅχι, ὄχι καπποῦ, δὲν θὰ πίνω πολὺ καφέ.

— Μὰ ἂν πίνης πολὺ, ἐνῶ ξεῦρεις ὅτι βλάπτει, τότε θὰ πῆ πῶς ὁ καφές ἀντὶ νὰ σοῦ δῖνῃ πνεῦμα, θὰ σοῦ δῖνῃ ἀνοησίαν, εἶπε γελῶσα ἡ Οὐρανία.

ΦΙΛΗΗΤΗΜΟΝ



ΕΝ, ΑΥΟ, ΤΡΙΑ....

ΕΜΠΟΡΙ... ΜΑΡΕ!

ΦΩΦΗ ΚΑΙ ΔΙΛΗ

Α

Ἡ Φώφη, κοριτσάκι ἀγγελικό,
Μὲ καταρὰ κι' ὀλόχρυσά μαλλάκια,
Μὲ στόμα γελαστό γλυκό-γλυκό,
Μὲ γαλανὰ, χαρούμενα ματάκια,
Ἐνα μονάχα εἶχε, ἕνα κακό:
Στὰ ζῶα τὰ φτωχὰ καὶ ἴστα πουλάκια
Δὲν ἦτανε καθόλου εὐσπλαχνικό.

Εἶχε ἀδελφοῦλα εὐσπλαχνη, καλὴ
Ποῦ κλειούσε ἀγάπη μέσα ἴστην καρδιά της
Τὴν ἔμορφη καὶ φρόνιμη Διλή —
Καὶ ἔδλεπε βροχὴ τὰ δάκρυά της
Ὅταν ἡ Φώφη ἀσπλαχνα πολὺ
Ἐτυραννοῦσ' ἐπίτηδες σιμά της
Ἄθνα μεταλούδα ἢ πουλὶ.

Κι' ἡ δύο, δύο ἀγγελοῦδια φανερά
Ποῦ χαρωπὴ ἢ γῆ τὰ χαιρετάει,
Κι' ἡ δύο, δύο λουλουδάκια δροσερά
Ῥιγμένα γιὰ ν' ἀνθίσουν πλάι-πλάι.
Καὶ ὅμως, τί φρικτὴ διαφορά!
Ἡ Φώφη τοὺς πτωχοὺς περιγελάει
Καὶ ἡ Διλή πονεῖ τὴ συμφορά.

Β

Μιὰ ἡμέρα ἕνα πουλάκι χαρωπὸ
Ἐπίσπηκε ἴσης Φώφης τὰ χερράκια,
Καὶ . . . δὲν τολμῶ ἀκόμη νὰ τὸ πῶ!
Ἡ Φώφη μὲ φωναίς μὲ παιγνιδάκια
Ἀρχίνησε μ' ἀπάνθρωπο σκοπὸ
Νὰ τοῦ τραβᾷ τ' ἀδύνατα φτεράκια
Καὶ νὰ πηδᾷ μὲ βλέμμ' ἀγριωπὸ.

Σπαράζει ἀπελπιμένο τὸ πουλὶ
Καὶ δυνατὰ κτυπάει ἡ καρδιά του.
Τοῦ κάκου τῆς φωνάζει ἡ Διλή,
Τοῦ κάκου αὐτὸ πινάει τὰ φτερά του,
Ἡ Φώφη ἀπ' τὴ χαρὰ της σὺν τρελλῇ
Τὸ σφίγγει γιὰ ν' ἀκούῃ τὰ κλάμματά του,
Γιατὶ αὐτὸ τῆς ἄρσεε πολὺ.

Μὲ φόβο γύρω-γύρω τοὺς πετᾷ
Ἡ δόστυχη μητέρα ἀπελπιμένη,
Μὲ πόνο τὸ πουλάκι τῆς ζητᾷ,
Καὶ μὲ φωνὴ ποῦ ἀπ' τὴν καρδιά της βγαίνει
Φωνάζει ὅσφ' ἔμπορεῖ πειθὸ δυνατὰ
Κι' ὅσφ' ἔμπορεῖ σιμότερα πηγαίνει
Ἰστὸ χέρι ποῦ τὰ σπλάχνα της κρατᾷ.

Ἄ! δὲν κρατιέται πλέον ἡ Διλή,
Τὰ δάκρυα κυλοῦν ἴστα μάγουλά της,
Θαρρεῖς, ἀπ' τὸ θυμὸ παραμιλεῖ,
Θαρρεῖς ὅτι δὲν εἶνε ἴστα σωστά της.
Ὅρμᾳ καὶ τὸ ἀρπάζει σὺν τρελλῇ,
Τὸ παίρνει μέσ' ἴστα χέρια τὰ δικά της
Καὶ δίνει ἴλευθεριά εἰς τὸ πουλὶ.

Γ

Περνοῦν ἡμέραις τρέχουν σὺν νερὸ
Καὶ τὸ μικρὸ πουλάκι μεγαλώνει.
Στὸ δένδρον του πετᾷ τὸ ἀνθηρὸ
Καὶ τὰ μικρὰ φτεράκια του ἀπλόνει.
Καὶ μὲ γλυκὸ κελάδημα ἠχηρὸ
Ἄγνη τροφή χαρούμενο μαζώνει
Σιτάρι κι' ἀραβόσιτο ἔηρὸ.

Καὶ κάθε αὐγὴ ποῦ παίζαν στὴν αὐλὴ
Ἡ Φώφη κι' ἡ Διλή σὺν ἀδελφάκια,
Ἄπ' τὸ κλαδί τοῦ δένδρου τὸ πουλὶ,
Κινῶντας τὰ μικροῦλια του φτεράκια
Καὶ βλέποντας τὴν ἀγαθὴ Διλή,
Χίλια γλυκὰ τῆς ψάλλει τραγουδάκια
Ἄπο εὐγνωμοσύνη του πολλή.

Δ

Μιὰ ἡμέρα ἤλθ' ἡ Φώφη μοναχὴ
Καὶ μόνη στὴν αὐλὴ διασκεδάει
Μὰ πάντα μὲ μεγάλη προσοχή—
Τῆς εἶπε ἡ μαμὰ νὰ μὴ φωνάζῃ
Καὶ νὰ μὴ κἀνῃ εἰδύλου ταραχή.
Μὲ ἀπορία τὸ πουλὶ κυττάει
Καὶ—δὲν ἤξεύρω πῶς—ἀνησυχεῖ.

Ἡ ἄλλ' ἡμέρα ἦταν πειθὸ σκληρά,
Δὲν βλέπει τὴ Διλή του τὸ πουλάκι
Καὶ τὸ μαντεύει πλέον καθαρά
Πῶς τὸ καλὸ ἐκεῖνο κοριτσάκι
Εἶν' ἀρρωστο βεβαίως ἴστα γερά,
Γερμένο ἴστο μικρὸ του κρεββατάκι
Καὶ θὰ πονῇ πολὺ—τί συμφορά!

Ἀυπήθηκε κατάκαρδα, γιατί
Σὲ κείνη χρεωστοῦσε τὴ ζωὴ του
Καὶ τὸ τραγοῦδι πλέον παραιτεῖ
Καὶ δὲν ἀκούς τὴ λιγερὴ φωνὴ του.
Ἄ! εἶχε δικη— πυρετὸς κρατεῖ
Δύο ἡμέραις στὸ κρεββάτι τὴ Διλή του.
Κι' ἀδίκως τὸ πουλάκι τὴν ζητεῖ.



Τὴν τρίτη ἡμέρα ἀνοίγει τὰ φτερά
Καὶ τρέχει στὸ μικρὸ παράθυρό της,
Τὴν βλέπει, τὴν γνωρίζει καθαρά
Γερμένη ἴστο λευκὸ προσκέφαλό της.
Καὶ τὸ μικρὸ πουλάκι ἔλω χαρά,
Γιὰ νὰ τὴν ἐξυπνήσῃ ἀπ' τὸνειρό της,
Ἀρχίζει τραγουδάκια ἠχηρά.

Τὰ τραγουδάκια ἐκεῖνα τὰ τρελλὰ
Ἐξύπνησαν τὴν εὐσπλαχνη Διλή του.
Τὸ βλέπει καὶ σιγὰ χαμογελά,
Τὸ γινώσκει ἀπ' τὴ γλυκεῖα φωνὴ του.
Γλυκὰ λογάκια τοῦλεγε πολλά.
Ἐθαύμασε τὴν ἀγαθὴ ψυχὴ του
Κι' ἀπ' τὴ χαρὰ της . . . ἔγεινε καλά!

Ἡ Φώφη σὲ μιὰν ἄκρη σιωπηλῇ
Τὰ μάτια της σκουπίζει δακρυσομένα,
Θυμᾶται τί εἶχε κάνει ἴστο πουλὶ,
Θυμᾶται τὰ κακὰ τὰ περασμένα
Καὶ ἔτσι ἀπὸ μέσα της ἴμιλεῖ!
«Θὲ ν' ἀγαπᾷ τὰ ζῶα τὰ καῦμένα,
Γιὰ ν' ἀγαποῦν καὶ μὲ σὺν τὴ Διλή.»

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἡ μαμὰ ἐρωτᾷ ἴστο τραπέζι:

— Ποῖος ἔφαγε τὰ λουκούμια ποῦ εἶχα ἴστο καυτεῖ;
Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐλάμβανεν ἀπάντησιν:— Γιάγκο, λέγει, σφραγεῖσα πρὸς τὸ δακταεὶς τέκνον
της, μήπως τὰ ἔφαγες σὺ;

Ἡ δὲ Γιάγκος μετὰ γερωντικῆς σοβαρότητος:

— Ὁ μπαμπᾶς μᾶς ἔχει ἴστο νὰ μὴ ἴμιλαμε ἴστο τραπέζι.
Ἐστὴν ἐκ τοῦ Μουσουργοῦ.

Σημ. «Διαπλάσεως». Ναι, κύρ Γιάγκο, σὺς ἔχει ἴστο πᾶσι ὁ μπαμπᾶς νὰ μὴ ἴμιλητε ἴστο τραπέζι, ἀλλὰ σὺς ἔχει πᾶσι ἴστο ἄλλο, νομίζω: Νὰ μὴ τρώτε κρυφὰ ἀπὸ τὸ καυτεῖ τὰ λουκούμια.

☞

Προχθὲς εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Νίνας εἶχαν γάσει τὰ κλειδιά ἐνὸς κινωμένου τὸ ὄπισθον ἤθελαν ν' ἀνοίξουν.

Ἀπὸ ἔψαξαν καὶ δὲν τὰ ἤβραν, ἠρώτησαν καὶ τὴν Νίναν μήπως τὰ εἶδε:

Καὶ ἡ Νίνα θριαμβευτικῶς:

— Καλέ, μέγα ἴστο σεντούκι θὰ εἶνε!

Ἐστὴν ἐκ τοῦ Χριστοστομίου Ἄπολλωνος καὶ τῆς Φλογεῖς Ἄκτινος.

☞

Δύο ψευδολογοὶ ἤριζον περὶ τῶν πλεονεκτικῶν τῆς πατρίδος των.

— Φαντάσου φίλε μου, τί κρῶο κάνει ἴστο δικὴ μου τὴν πατρίδα, ἔλεγεν ὁ εἰς τὸν περασμένο χειμῶνα ἀπὸ τὸ πολὺ κρῶο ἐπάγωνε τὸ νερὸ μέσ' ἴστο δωμάτια.

— Καὶ ὅμως ἴστο πατρίδα μου ἔκανε περισσότερο κρῶο. Θυμοῦμαι ποῦ μιὰ βραδυὰ ἀφήκα ἀναμμένο τὸ κερὶ ἴστο δωμάτιό μου καὶ κατέθηκα μιὰ σιγμὴ κάτω ὅταν ἐπέστρεψα τί βλέπω; . . . τὸ φῶς τοῦ κεριοῦ ἦταν παγωμένο!

Ἐστὴν ἐκ τοῦ Κορυδαλοῦ.

Σημ. «Διαπλάσεως». Παναγία μου ψευταίς! Ἦθελα νὰ ξευρα, ἂν ὁ ἕνας ψεύτης ἐπίστευε τὸν ἄλλον.

☞

Ἡ Νιόνιος, τριῶν ἐπὶ μὲν ἡλικίᾳ, ἦτον εἰς τὸ κρεββάτι, διότι τοῦ ἐπονόουσε πολὺ ἡ κεφαλὴ του. Ὁ πάππος του ἐπήγε νὰ τὸν ἴδῃ καὶ ἐκάθησε πλησίον εἰς τὴν κλίνην του ἔπασσε τὸ χεράκι του καὶ ἐξήταζε τὸν σφυγμὸν του.

Ἡ Νιόνιος:

— Παππού, τί μοῦ πινάεις τὸ χέρι; δὲν μοῦ πονεῖ τὸ χέρι, τὸ κεφάλι μοῦ πονεῖ. Ἐστὴν ἐκ τῶν Κινωτῶν. Μεγαλὴ.

☞

Ἡ Κωστάκης περιπατεῖ εἰς τὸν κήπον των:

— Πρόσεχε νὰ μὴν πέσης μέσα ἴστο χαβοῦζα, Κωστάκης.

Ἡ Κωστάκης μὲ ὄλην του τὴν σοβαρότητα:

— Μὴ φοβεῖσαι, μητέρα, δὲν πέφτω ἴστο χαβοῦζα εἶνε ἔως ἴσταν γεμάτη νερὸ καὶ δὲν μὲ χωρεῖ νὰ πέσω μέσα.

Ἐστὴν ἐκ τοῦ Κορυδαλοῦ.

ΤΑΜΕΙΟΝ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΑΠΟΡΩΝ ΕΠΙΜΕΛΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ

ΠΡΩΤΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΩΝ **

κατατεθεισών εν τῷ Γραφείῳ τῆς ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ μέχρι τῆς 18 Μαΐου 1883.

| №. Ξκ. | №. Ξκ. | №. Ξκ. |
|--------|--------|--------|
| 100 | 40 | 50 |
| 40 | 50 | 40 |
| 1 40 | 30 | 50 |
| 20 | 25 | 30 |
| 1 | 1 05 | 25 |
| 50 | 3 | 1 05 |
| 5 | 1 | 3 |
| 55 | 1 | 1 |
| 50 | 5 | 4 |
| 1 10 | 2 | 5 |
| 2 50 | 2 | 2 |
| 50 | 2 | 2 |
| 2 50 | 2 | 2 |
| 1 | 1 | 2 |
| 1 | 1 | 1 |
| 65 | 40 | 40 |
| 20 | 70 | 40 |
| 20 | 1 | 40 |
| 3 40 | 1 | 40 |
| 35 | 75 | 40 |
| 7 50 | 2 50 | 40 |
| 50 | 25 | 30 |
| 1 10 | 3 | 30 |
| 1 | 1 | 20 |
| 50 | 75 | 20 |
| 2 50 | 40 | 20 |
| | 30 | 20 |

Εν ὄλφ μέχρι τῆς 18 Μαΐου 1883 . . pp. 193 50

* Ὁ Ἄριστος τοῦ Ταμείου ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ φυλλαδίῳ τῆς ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ τοῦ παρελθόντος Ἀπριλίου, ἐν σελίδι 62. Ἐξετυπώθη δὲ καὶ ἐν ἰδίῳ τεύχει καὶ ἀποστέλλεται ἀντίτυπον αὐτοῦ δωρεάν πρὸς πάντα αἰτούντα τοιαῦτο ἐκ τοῦ Γραφείου μας.

** Αἱ συνεισφοραὶ γίνονται ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς «Διαπλάσεως τῶν Παιδῶν» ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν δὲ καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀπευθύνονται: πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς «Διαπλάσεως τῶν Παιδῶν» εἰς Ἀθήνας δι' ἐπιστολῶν ἐλευθέρων ταχυδρομικῶν τελευτῶν. Μικρὰ ποσὰ γίνονται δεκτὰ καὶ εἰς γραμματόσημον πάσης ἐθνικότητος.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ»

Ἐφαντάσθη κανεὶς ἀπὸ τοὺς μικροὺς μου φίλους τὰς ὥραις σκηναί, αἱ ὁποῖαι θὰ συμβαίνουν μετὰ τέσσαρας μῆνας εἰς τὰ διάφορα μέρη, εἴτε πόλεις ἢ μικρὰ χωρία, ὅταν θὰ πρωτοπᾶνε τὰ φυλλάδια τῆς ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ὡς βραβεῖον τῶν ἐπιμελῶν πτωχῶν μαθητῶν; Ὅχι; Διαβάσατε λοιπὸν μὲ προσοχὴν τὸ Μετὰ τέσσαρας μῆνας εἰς τὴν σελίδα 65, νὰ ἴδῃτε τί συμβαίνει εἰς ἓν μικρὸν χωρίον τῆς Θράκης, καὶ μαντεύσατε πλέον μόνον εἰς τί ἀποτελέσματα θὰ φέρῃ τὸ Ταμεῖον διὰ τῶν ἀπόρων ἐπιμελῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν εἰς ὅλα τὰ μέρη ὅπου θὰ σταλῇ ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ἀπὸ τὰς συνεισφορὰς σας.

Ἄπληκτοι εἰς τὸν ἑνάτον Διαγωνισμὸν δεχόμενοι μέχρι

τῆς 15 τοῦ προσεχοῦς Ἰουνίου, μικρὰ μὴν Κριτικῆ καὶ Τουρνουὰθ' κάμετε γρήγορα μὴ μένετε ἔξω.

Νὰ τί θὰ πῇ νὰ εὐφρῆ κανεὶς νὰ ἐπιμελήσῃ ἀπὸ τὰς περιστάσεις. Ἡ Μικρὰ Πεγαλοῦδα ἔκαμε ἓνα ταξιδάκι ἔσα μὲ τὴν πατέρα της, ἀλλὰ νομίζετε ὅτι εἰς τὸ ἀτμόπλοιον τὴν ἐπίταξε ἡ θάλασσα καὶ ἐξάρωσε σὲ καμμιά ἀκρὴ ἐκεῖ, χωρὶς νὰ αἰσθάνεται πῶς εὐρίσκειται; Ἄ! μὴ! ἀπ' ἐναντίας μάστιγα αὐτὴν δὲν τὴν πᾶνει διόλου ἡ θάλασσα. Τί θὰ πῇ ἐλληνοπούλου καὶ νὰ ἐλαττωθῆ; Τίποτε! λοιπὸν αὐτὴ εἰς τὸ ἀτμόπλοιον ἄλλο δὲν ἔκανε παρὰ νὰ συλλογίζετο τὴν ΔΙΑΠΛΑΣΙΝ καὶ γιὰ κάθε τι πῶς ἔβλεπε, τοσούτῃ τῆς ἤρθετο στὸν νοῦν ἓν αἰνίγμα, τοσούτῃ εἰς λε-

ἐπιφορῶν! Εἰς τὸ προσεχὲς φυλλάδιον θὰ δημοσιεύσω κανένα, νὰ ἴδῃτε.

Νὰ μοῦ γράψῃς λοιπὸν, φίλε Μῆμε' τί ἄλλα καλλίτερον δι' ἐμὲ, παρὰ νὰ μοῦ γράφουν οἱ φίλοι μου!

Καὶ σὺ, φίλε μου Στέφανε Μεγαλή, γράψε μου καὶ ἐγὼ θὰ φροντίσω νὰ ἐργωμαι ἐνωρίτερον ἀπ' ἐδῶ κ' ἐμπρός.

Ἄ! πολὺ μοναρχικὰς διαθέσεις ἔχεις, Ἰουλίε Καϊσαρί! Μὴ, παιδί μου, τὸσον θυμώδης! διότι, ἐννοεῖς, ὁ θυμὸς εἶνε πολὺ κακὸν ἐλάττωμα καὶ θὰ σὲ βλάψῃ πολὺ, ἂν δὲν τὸν ἐξορκίσῃς μετὰ γιὰ πάντα ἀπὸ μέσου σου. Πῶς θέλεις νὰ δημοσιεύσῃς τὰς πνευματικὰς ἀσκήσεις σου! ἀφοῦ δὲν μ' ἀρέσουν; Στείλε μου ἄλλας.

Ἡ Περιστέρα τῶν Χελιδονίων Νήσων διατ' μ' ἐρωτᾷ πῶς νὰ στείλῃ τὴν συνεισφορὰν τῆς εἰς τὸ Ταμεῖον; δὲν εἰσφέρει ὅτι δυνατόν ἐστι νὰ τὴν στείλῃ καὶ εἰς γραμματόσημον οἰκουμένης κράτους, ἐὰν δὲν εὐκολύνεται κατ' ἄλλον τρόπον;

Μὰ δὲν τὸ εἶπα, Μικρὸν Κινεῖς Χερ-Χάν, διατ' ἔβρισκα 20 μόνον λεπτὰ ὡς ἐλάχιστον ποσὸν συνεισφορᾶς εἰς τὸ Ταμεῖον; Διὰ νὰ δύνανται καὶ οἱ πτωχοὶ νὰ συνεισφέρουν ὑπὲρ τῶν πτωχότερων ἀπὸ αὐτοῦς. Ἄλλὰ ποῖος σὲ ἐμποδίζει νὰ προσφέρῃς καὶ περισσώτερα, ἂν θέλῃς; Ὅσοι περισσώτερα συναχθῶν, τόσῳ περισσώτερα πτωχὰ παιδία θὰ εἶνε εὐτυχῆ ἐξ αἰτίας σας.

Βέβαια δὲν ἔλαβον τὰς ἐπιστολάς σου, Πολυτίτωρ. Πῶς ἦτο δυνατόν νὰ τὰς λάβω καὶ νὰ μὴ σοῦ ἀπαντήσω; Εἴσαι μικρὸς ἀκόμη, ἀγαπητέ, καὶ δὲν πρέπει νὰ πιστεύῃς παρὰ εἰς ὅσα σοι λέγουν οἱ γονεῖς σου καὶ οἱ διδάσκαλοί σου. Μ' ἐννοεῖς;

Κάμε λοιπὸν ὅτι ἔμπορῆς, Ἰρυσσοπέλας Ἀπόλλων, διὰ νὰ αὐξήσῃς καὶ σὺ τὸν ἀριθμὸν τῶν φίλων μου! Ἡ ἀγάπη μου πρὸς τοὺς φίλους μου εὐρίσκειται εἰς εὐθὺν λόγον (ἐμβαλε τὰς ἀναλογίας): Ὅσοι περισσώτεροι ἔχω τόσῳ περισσώτερον τοὺς ἀγαπῶ.

Νὰ καὶ ἄλλο ὄρατον ψευδώνυμον: Ἄν μ' εὐφρῆσι Πολὺ μ' ἀρέσει, Εὐγεί!

Μὰ διανί, Ἰρυσσοπέλας Ἐλαφος, μ' ἐρωτᾷς πάλιν διὰ τὸν κ. Στυλιανὸν Οἰκονόμου; δὲν τὸ εἶπα μὴ φορᾷ; αὐτὸς τὸν ἔγεινε σπουδαῖος, μὰ πολὺ πολλοῦ παιδαῖος ἀνθρώπου, καταγίνεται πλέον εἰς τὰ ποιητικά!

Εἰσέφερετε καὶ εἰς ἐλληνοπούρας; ἂμ' δέ; Ὅσας κ' ἂν εἰσέφετε, πάλιν δὲν εἰσέφετε ὅσας ὁ ἐν Σόφῳ μικρὸς φίλος μου I. M... (μὴ φοβεῖσαι, δὲν λέγω τὸ ἑνομα σου) ὁ ὁποῖος ὁπόσας μοι στέλῃ τὰς λύσεις τῶν πνευματικῶν ἀσκήσεων μου κόβει κατὰ ἐλληνοπούρας! μὴ πολὺ βαθεῖαι ἐλληνοπούρας, πῶς δὲν τὰς ἐνοεῖ κανεὶς ἀπὸ σὰς, αὐτ' ἐγὼ, οὔτε ὁ ἴδιος ἴσως πῶς τὰς γράφει. Ἰδοὺ πῶς ἀρχίζει ἡ ἐπιστολὴ σου: «Φίλη ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ, Ἄν τὰς ἀντιλήθῃδας τῆς ἐφημερίδος σας, τολμῶ νὰ σὰς γαυερῶσω ὅσον τὰ εἴης ἀτάκθην ἑλεμμένα.» — Μὰ, παιδί μου I. M. γιὰτὶ δὲν γράφεις ὅπως ὁμιλεῖς; ἐγὼ ἔτσι βέλω νὰ μοῦ γράφουν οἱ φίλοι μου, ὅπως ὁμιλοῦν δὲν βέλω ἐλληνοπούρας.

Μ' ἐρωτᾷς, μικρὸν μου Μασσαλιώτα, ἂν σ' ἀγαπᾷ καὶ σὲ, τὴν γαλλόπαιδα, ὅσον τοὺς ἄλλους φίλους μου, τοὺς ἐλληνοπούρας; Ὄ! καὶ, μικρὸν μου φίλε, τοὺς ἀγαπῶ πολὺ πάρα πολὺ τοὺς ἐλληνοπούρας μου, περισσώτερον ἀπὸ τὰ παιδία παντὸς ἔθνους, ἀλλὰ καὶ σένα σὲ ἀγαπῶ πολὺ, ἀφοῦ ἀγαπᾷς τόσον τοὺς Ἕλληνας καὶ μανθάνεις μὲ τὸσον ἐνδοσιασμὸν τὴν ὄρατον τῶν γλῶσσων, ὅπως μοι γράφεις; ἀφοῦ ὁ πάππος σου ἐπληρώθη εἰς τὸ ναυαρίνον καὶ ὁ πατέρας σου σοῦ λέγει τόσα καλὰ διὰ τοὺς Ἕλληνας ἐθελοντὰς εἰς τὸν ὁποῖον τὸ πλάγι ἐπαλιμῆσε τῷ 1870 εἰς τὴν Γαλλογαερμανικὸν πόλεμον. Σοῦ τὸ βεβαίω, σ' ἀγαπῶ πολὺ καὶ σὲ... σὰν Ἕλληνοπούλου!

Ἄ! μὴ! δὲν τὸ πιστεύω, Ἐλληνοπού του Βορρῦ, νὰ εἶ-

νε τόσον δεῖλός ὁ μικρὸς Θεμιστοκλῆς σας καὶ εἰ εἶνε αὐτὸς γιὰ νὰ φοβῆται τὰς γάτας; μήπως εἶνε ποινικός; ἀλλ' αὐτὸς, λέγεις, φοβεῖται καὶ τὸ καναρίνι; μὰ μήπως ὀνομάζετο τὰς ἀκουῖδας καναρίνια; εἰς ἐκεῖ ἄπάνω; Ἡμεῖς ἐδῶ, καθὼς καὶ ὅλοι οἱ κόσμος, λέμε καναρίνια κατὰ μικρὰ ποιλίκια, κίτρινα κίτρινα, πῶς κελαδοῦν πολὺ ὄρατον καὶ εἶνε τόσῳ ἡμᾶρα πῶς δὲν τὰ φοβοῦνται οὔτε ἡ μύγες. Ἄ! λοιπὸν αὐτὰ τὰ ποιλίκια φοβεῖται ὁ Θεμιστοκλῆς; εἶνε πειδ δεῖλός καὶ ἀπὸ μὴ μύγα; Ἄ! μὴ! δὲν τὸ πιστεύω!

Ἔββα λοιπὸν νὰ εἰσακούσῃ ὁ Πανάγαθος Θεὸς τὰς δεήσεις σου, Γαισοπέλας Ἀπόλλων, καὶ νὰ μὲ διαφυλάτῃ αἰώνως ὑγιᾶ. Καὶ βέβαια θὰ σὲ εἰσακούσῃ! εἶνε δυνατόν νὰ μὴ ἀκούῃ ὅταν τὸν παρακαλοῦν διὰ τὴν ΔΙΑΠΛΑΣΙΝ τὸν τὰ ἀγγελοῦδα του;

Ὁ μικρὸς Ἀριστομένης παρακαλεῖ τὸν ἀδελφόν του νὰ μοῦ γράψῃ, εἰς αὐτὸς ἀκόμη δὲν εἰσέφερε νὰ γράψῃ γράμματα, ἀλλὰ μόνον γιῶταίς, καὶ μὲ τῆς γιῶταίς δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ γράψῃ ἐπιπλέον πῶς θέλει; λοιπὸν παρακαλεῖ τὸν ἀδελφόν του νὰ μοῦ γράψῃ ὅτι ἔβγαλε πλέον τὴν ποδιὰ καὶ πηγαίνει δίχως ποδιὰ στὸ σχολεῖο. — Καὶ εἰς ἀντίθετα, μικρὸν μου Ἀριστομένη, καὶ εἰς ἀντίθετα! σοῦ εὐχομαι καὶ μακρὸ παντάλον! τ' ἀκούς;

Καὶ πράγματι! καλὰ τὸ παρετήρησες, μικρὸν μου φίλε Ν. Β. Μ. ἐνῶ ἔγω εἶχε τόσους φίλους εἰς τὴν Πύλον, κανεὶς δὲν μοῦ ἔγραψε ἕως τότε. Γράφετέ μοι λοιπὸν καὶ εἰς. Πύλοι φίλοι μου, γράφατέ μοι!

Εἰς λόγος ὅστις μὲ παρεκίνησε, ἀγαπητέ μου παιδί, νὰ σὰς προτρέψω νὰ ἐκλέγῃτε ψευδώνυμον ἤτο καὶ οὗτος: ὅτι ἐκ τῆς ἐκλογῆς τοῦ ψευδώνυμου δύναται εἰς νὰ προμαντεῖται τὰς κλίσεις καὶ τὰ ἀσθένια τοῦ λαμβάνοντος τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ ψευδώνυμον. Φαντασθῆτε λοιπὸν πῶσον λυπούμαι, ὅταν βλέπω ὅτι τινὲς τῶν φίλων μου ἐξέλεξαν μιστὰ ψευδώνυμα. Εἰς λόγος χάριν ὀνομάσθη Ροκαμβώλ καὶ εἰσέφετε τί εἶνε ὁ Ροκαμβώλ; Εἰς προμερὸς κακοῦργος ἐνὸς μυθιστορηματος, ὁ ὁποῖος εἰς τὰ τελευταῖα γίνεται καλός, ἀλλ' ἀφοῦ ἔκαμε τὰ προμερῶτερα κακοῦργήματα. Μήπως ἐννεύεσσαι καὶ σὺ, φίλε μου, νὰ γίνῃς Ροκαμβώλ. Δυστυχία σου, ἂν δὲν ἐννεύεσσαι! εἶνε καλλίτερα νὰ εἶσαι καλός, δίχως ποτὶ νὰ περάτῃ κακὸν ἀπὸ τὸν νοῦν σου.

Ἄλλος πάλιν ὀνομάσθη Κατηραμένη Κόρη, καὶ ἄλλος Ἀπαισία Εἰσαρμένη καὶ ἄλλος Βλακία καὶ οὕτως καθεξῆς. Εἰς λέγω λοιπὸν διὰ πρότην καὶ τελευταίαν φορὰν ὅτι ἐγὼ τοιαῦτα ψευδώνυμα τὰ ὁποῖα, χωρὶς βεβαίως νὰ σκερθῶν, ἐκλέγουν μερικοὶ, δὲν τὰ λαμβάνω ὅπ' ὄψει.

Ἄπορὲ ὁ ἀδελφός σου διατ' δὲν τοῦ ἀπίνθηται, φιλόκατῃ Ἐλικωριὰς Παρθένος; Ἀπλοδοτατον! δὲν ἀπάντω κατ' ἀρχὴν εἰς ἐκείνους ὁ ὁποῖος ὑπογράφουν τὴν ἐπιστολὴν τῶν μὲ μόνον τὰ ἀρχικὰ στοιχεῖα τοῦ ὀνόματος τῶν ἢ μὲ μόνον τὸ ψευδώνυμὸν τῶν. Ὅλα ἔσαι δὲν ἔχουν ψευδώνυμον νὰ υπογράφουν ὀλόκληρον τὸ ὄνομα τῶν καὶ ἔσαι ἔχουν ψευδώνυμον νὰ τὸ συνοδεύουν πάντοτε καὶ μὲ τὸ ἀληθὲς ὄνομα τῶν. Καὶ τότε ἀπάντω, ἂν εἶνε ἀνάγκη ν' ἀπάντησω. Τ' ἀκούτε; τὸ λέγω δι' ὅλους τοὺς φίλους μου.

Βέβαια, Σακτοκαλιπέλη, δύνασαι ν' ἀλλάξῃς ψευδώνυμον. Τὸ καναρίνι σου ἀπέθανε λοιπὸν αἰ; τὸ καίμενον πῶς τὸ ἐλυτθῆρα!

Ὅλη αὐτὴ ἡ ἀγάπη δι' ἐμὲ εἶνε, προσφιλές μοι Κῆμα; Ὄ! εὐχαριστῶ, εὐχαριστῶ! Βιχαριστήθης τώρα πῶς ἔρχομαι ἐνωρίτερα; καὶ ἀκόμη ἐνωρίτερα θὰ ἐρχομαι τοῦ λοιποῦ τὴν αἰσθησὶν μοι ἔκαμεν ἡ ἐπιστολή σου!

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ἀπαίτεται τοὺς φίλους τῆς Κ. Ν. Ὀλύμπιον, Φιλόρημον Ἴον, Λεωνὸν Δίθρον, Δροσοδόλον Ἀῦραν, Πρωτόπειρον Μέλισσαν, Ἐλαφρὰν Ἀκατορ, Τσίτρον τοῦ Πελάργου, Ἀγγελικὴν Σ. Κατσοπούλου, Φρέζον, Ἐργατικὴν Μέλισσαν, κλπ. κλπ. κλπ.

